Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

Najer Folksblat

פרייז 20 גראָשען

היינט 8 זייטען!

נייער פאָלקסבלאַט

אונפּאַרטייאישע פּאָליטיש - געזעלשאַפטליכע טאָג - צייטונג

Nr. 231 (923 | Łódź, Poniedziałek 11 Października 1926 | פערטער יאָהרגאַנג | לאָדז, מאָנטאָג ג תשרי תרפ״ז. | Nr. 231 (923

24-71 אַדרעס פון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאָדז, פּעטריקאָווער 21, טעל. || Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21. Tel. 24 71

אויטאָנאָמיש-יודיש געביט אין קרים.

נייע שטחים ערד פאַר דער יוד. קאָלאָניזאַציע אין רוסלאַנד.

סעסיע פון סיים און סענאַט ווערט צונויפגערופען אויפ'ן 28. ה. ח. — איטאַליענישע קריגס-פּלענער געגען טערקיי.

מאָסקווע, 10 (טעלעגראַפיש דורך י.ט.אַ.) נאָכ'ן אויסהערען אַ בעריכט וועגען דעם גאַנג פון דער יודישער קאָלאָניזאַציע, וואָס איז צונעשטעלט געוואָרען דורך אַ געמישטער קאָמיסיע, האָט די סאָוויעטען-רעגירונג בעשלאָסען איבערצו-

נעבענדעם גאַנצען פרייען באָדען פון קרים און יעווטאָטאָריער געגענד פאַר'ן צוועק פון דער יודישער קאָלאָניזאַציע.

אויף דעם דאָזיגען באָדען וועלען זיך קענען קאָלאָניזירען 250 טויזענד נפשות. גלייכצייטיג האָט די סאָוויעטען-רעגירונג בעשלאָסען צו העכערען די אַלגעמיינע יודישע קאָלאָניזאַציע אין רוסלאַנד מיט 200 טויזענד משפחות, אָדער 1 מיליאָן נפשות. פון די סאָוויעטישע רעגירונגס-קרייזען ווערט נישט אָפיציעל צוגעגעבען, אַז אין צפון טייל פון קרים וועט געשאַפען ווערען אַן אויטאָנאָמיש-יודיש געביט.

ס'איז אויך אָנגענומען געוואָרען אַ בעשלוס, אַז כדי צו בעזאָרגען די נישט-יודען מיט באָדען פאַר קאָלאָניזאַציע-צוועקען זאָל דער דרום טייל פון קרים בעשטימט ווערען פאַר אוקראַינער.

מאָסקווע, 10 (ספּ. טעל.) כדי צו ענטוויקלען די יודישע איבערוואַנדערונגס-בעוועגונג אין אוקראַינע איז בעשלאָסען געוואָרען צו שאַפען אַג'אַקציען-געזעלשאַפט „אַגראָ קרעדיט", וועלכע וועט פינאַנסירען די גאַנצע אַרבייט פון דער דאָזיגער בעוועגונג.

דער פּראָצעס געגען פרוי שנאַבעל.

פּראָפ. שנאַבעל איז נישט געטויפט.

בערלין, (י.ט.אַ.) אין פּאָטסדאַם איז פאָרגעקומען דער פּראָצעס געגען דער אַלמנה פון דעם יודישען פּראָפ. דר. שנאַבעל, געב. גרעפין לייניגנגען, וועלכע ווערט אָנגעקלאָגט, ווי מיר האָבען שוין מיטגעטיילט, אין פעלשען די צוואה פון איהר מאַן, און וואָס זי האָט זיך מורה געווען בעת דער ערשטער אויספאָרשונג. איצט האָט די גרעפין-אלמנה איהרע פריהערדיגע ערקלערונגען צוריקגעצויגען. אין פּאָטסדאַם דערצעהלט מען, אַז פרוי שנאַבעל האָט זיך געגרייט צו אַנטלויפען קיין אויסלאַנד. זי זאָל זיך האָבען געשאַפען אַ פּוילישע איינרייזע-וויזע, אַ מענער-אַנצוג, און געזאָגט איהרע דינער, אַז זי וויל אַריינטרעטען אין קאַטוילישען קלויסטער אין פּוילען.

עס איז פעסטגעשטעלט געוואָרען, אַז פּראָפ. שנאַבעל איז נישט געווען געטויפט און איז געשטאָרבען אַלס יוד. מען האָט איהם אָבער געבראַכט צו קבורה אויפ'ן עוואַנגעלישען בית-עלמין, ווייל זיין פרוי האָט פערזיכערט, אַז ער האָט אָנגענומען דעם עוואַנגעלישען גלויבען. די אָנגעקלאָגטע איז פער'משפּט געוואָרען צו 3 חדשים תפיסה.

סעסיע פון סיים און סענאַט ווערט צונויפגערופען אויף דעם 28-טען אָקטאָבער.

וואַרשאַ, 10 (טעלעפאָניש פון אונזער סיים-קאָרעספּאָנדענט) דער סיים-מאַרשאַלעק ראַטאַי האָט אָפּגעהאַלטען אַ קאָנפערענץ מיט'ן פּרעמיער מאַרשאַל פּילסודסקי אין בעלוועדער.

ווי מ'גיט-איבער, זאָל אויף דער קאָנפערענץ האָבען בעשלאָסען געוואָרען, אַז דער מלוכה פּרעזידענט זאָל צונויפרופען די סעסיעס פון סיים און סענאַט אויף דאָנערשטאָג, ד. 28 ה. ח.

טיפוס-עפּידעמיע אין האַנאָווער.

האַנאָווער, 10 (ספּ. טעל.) די טיפוס-עפּידעמיע, וואָס הערשט דאָ זייט איינינע טעג, פערשטאַרקט זיך כסדר.

אין משך פון די לעצטע 2 טעג זענען געשטאָרבען פון טיפוס 200 פערזאָן.

דער'הרג'עט אַ סאָוויעטישען בעאַמטען אין אַ קוריער-צוג.

לאָנדאָן, 10 (ספּ. טעל.) אַהער זענען אָנגעקומען ידיעות, אַז אינ'ם קוריער-צוג, וואָס איז געגאַנגען פון סעוואַסטאָפּאָל קיין מאָסקווע האָט מען געפונען אַ דער'הרג'עטען דעם סאָוויעטישען הויכען בעאַמטען נעווסקי. ער זאָל האָבען געפיהרט מיט זיך וויכטיגע ראַפּאָרטען.

קופאָן № 4

פּרעמיען-קאָנקורס פון „נייעם פאָלקסבלאַט"

ווער ס'וועט צושטעלען

5 קופאָנען,

וועט זיך בעטייליגען אין קאָנקורס

שרפה אין באָרדאָ'ער פּאָרט.

באָרדאָ, 10 (ספּ. טעל.) אין די מאַגאַזינען אין היגען פּאָרט איז אויסגעבראָכען אַ שרפה. ס'זענען פערברענט געוואָרען לאַגערן מיט לעבענסמיטעל-פּראָדוקטען און זייד. די שאָדענס בעטרעפען 5 מיליאָן פראַנק.

דעמאָנסטראַציעס פון פּ.פּ.ס.'ישער יוגענד.

וואַרשאַ, 10 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). היינט איז איבער די וואַרשאָווער גאַסען פאָרגעקומען אַ דעמאָנסטראַציע פון דער פּ.פּ.ס.'ישער יוגענד צוליב'ן יוגענד יום טוב. אין טעאַטער „פּאָווסעכני" איז בעת אַ מיטינג געקומען צו אַ געשלעג צווישען פּ.פּ.ס.'ישע אָנהענגער און קאָמוניסטען. ס'זענען פאַראַן לייכט- און שווער-פערוואונדעטע.

(—) אין לאָדז זענען געכטען אויך פאָרגעקומען דעמאָנסטראַציעס פון דער פּוילישער אַרבייטער-יוגענד צוליב דעם יוגענד-יום-טוב.

רוסלאַנד נייטראַל אין ענין-ווילנאַ.

ריגאַ, 10 (ספּ. טעל.) פון מאָסקווע טיילט מען מיט, אַז די סאָוויעטישע רעגירונג האָט בדעה צו פערעפענטליכען אַן אָפיציעלע דעקלאַראַציע וועגען איהר נייטראַליטעט אין ענין-ווילנאַ. דערפאַר זאָלען די סאָוויעטען פערלאַנגען פון פּוילען אַ גאַראַנטיע-אָפּמאַך.

ספּאָרט.

„הכח" - „ר.ט.ס.ג." 4:3 (1:1)

„ל.כ.ס." - „חירזעוט" 5:3 (2:2)

„טוריסטען" II - „אוניאָן" II 4:0.

„אוניאָן" - „טוריסטען" 1:6 (4:0)

„בר-כוכבא" (לאָדז) - „פּ.ט.צ." (פּאַביאַניץ) 4:3.

הנחה-פּעסער פאַר סטודענטען

וועלען געגעבען ווערען אונבעגרעניצט.

וואַרשאַ, 10 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) דער צייטווייליגער בילדונגס מיניסטער וויצע-פּרעמיער באַרטעל האָט אַרויסגעגעבען אַ פעראָרדנונג, לויט וועלכע ס'וועלען אַרויסגעגעבען ווערען אויסלענדישע הנחה-פּעסער פאַר כמעט אַלע סטודענטען, וועלכע ווילען פאָהרען זיך לערנען אין אויסלענדישע אוניווערזיטעטען. די הנחה-פּעסער וועלען בעקומען אַפילו די, וועלכע האָבען נישט קיין מאַטורא, אָבער האָבען אַן ערלויבניש פון דער אויסלענדישער הויכשול צו קומען זיך לערנען.

וועגען פערקלענערן דעם „ריטשאַלט"-שטייער פון אומזאַץ.

קאָנפערענץ אין וואַרשאָווער סוחרים-פעראיין.

וואַרשאַ, 10 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) היינט איז פאָרגעקומען אין סוחרים-פעראיין אַ קאָנפערענץ מיט פּראָווינץ-דעלעגאַטען וועגען פערקלענערען דעם „ריטשאַלט"-שטייער פון אומזאַץ.

קיין רעזאָלוציעס זענען נישט אָנגענומען געוואָרען, נאָר ס'איז בעשלאָסען געוואָרען, אויף דער פּראָווינץ, זאָלען זיך די אָרגאַניזאַציעס בעזונדער בעראַטען וועגען דעם אופן פון דער אַקציע.

איטאַליענישע קריגס-פּלענער געגען טערקיי.

רומעניען און יוגאָסלאַוויען פערמישט אין דער אַקציע.— ענגלאַנד ווייסט פון דער גאַנצער מעשה.

לאָנדאָן, 10 (ספּ. טעל.) „דיילי-עקספּרעס" ברענגט אַ סענסאַציאָנעלע ידיעה וועגען דעם, אַז מוסאָליני'ס רעגירונג פּלאַנט אַ מיליטערישען מאַרש געגען טערקיי, מיט'ן צוועק צו פערנעהמען אַ דאַליען, וואָס ליגט אין קליין-אַזיען, אַזש ביז סמירנאַ. גריכענלאַנד זאָל האָבען צוגעזאָגט איטאַליען צו שטיצען די אַקציע. רומעניען און יוגאָסלאַוויען וואָלטען אין דעם פאַל געבליבען נייטראַל און פאַר דעם פּרייז זאָגט איטאַליען צו גאַראַנטירען בעסאַראַביען פאַר רומעניען.

ווי מ'גיט-איבער, זאָל דער דאָזיגער פּלאַן זיין גוט בעקאַנט דעם ענגלישען אויסערן-מיניסטעריום און מוסאָליני זאָל האָבען וועגען דעם גערעדט מיט טשעמבערלענ'ען אויף דער קאָנפערענץ אין ליוואָרנאָ.

עקס-קייזער ווילהעלם קומט נישט צוריק קיין דייטשלאַנד.

בערלין, 10 (ספּ. טעל.) די דייטשע אָפיציעלע קרייזען לייקענען אָפּ די ידיעות, אַז דער געוועזענער קייזער ווילהעלם זאָל זיך אומקעהרען קיין דייטשלאַנד.

אויך אין פראַנקרייך האָט די ידיעה אַרויס-ערופען קאָמענטאַרען אין אַלע צייטונגען. אָבער אויך אין פּאַריז האָבען די דייטשע קרייזען דאָס אָפּגעלייקענט.

טשעכישע זשורנאַליסטען אין קאַטאָוויץ.

קאַטאָוויץ, 10 (טעלעפאָניש) דאָ זענען אָנגעקומען די טשעכישע זשורנאַליסטען, וועלכע פאָהרען-אַרום מיט אַן'אויספלוג איבער פּוילען.

בודאַפּעשט, 10. (ספּ. טעל.). ס'זענען פאָרגעקומען די קאָנגרעסען פון דער נאַציאָנאַלער רומענישער פּאַרטיי און דער פּויערים-פּאַרטיי.

ס'איז פּראָקלאַמירט געוואָרען די פעראייניגונג פון ביידע פּאַרטייען אַלס אַ נאַציאָנאַל-פּויערישע פּאַרטיי.

קרעדיט פון פ.ק.א. פאַר יודישע האַנדווערקער.

צוזאַמענפאָהר פון די יודישע האַנדווערקער-בענק אין דער לאָדזער וואָיעוואָדזטווע.

נעכטען איז אין לאָקאַל פון דער האַנדווערקער-באַנק (פאָלודניאָווע 4), פאַרגעקומען א צוזאַמענפאָהר פון די יודישע קאָאָפעראַטיווע בענק אין דער לאָדזער וואָיעוואָדזטווע. צום צוזאַמענפאָהר זענען געקומען 18 דעלעגאַטען פון 15 שטעט (לאָדז, קאַליש, אָזאָרקאָוו, לענטשיץ, זגערזש, ראַדאָמסק, ברזעזשין, אויאַזד, טורעק, קאָלאָ, פאַביאַניץ, לאַסק, פעטריקאָוו, גלאָבנע), וועלכע צעהלען ביז 9 טויזענד מיטגלידער.

אין לאָדזער וואָיעוואָדזטווע זענען דאָ 28 בענק, פון זיי זענען 22 אָנגעשלאָסען אָן דער צענטראַלע. די הלואה, וואָס די צענטראַלע גיט אַרויס אויף א מיטגליד בעטרעפט 45 זלאָטעס.

דעם צוזאַמענפאָהר האָט געעפענט ה' אָרדינאַנס, אַלס פאָרזיצער איז געוועהלט געוואָרען ה' ווייַנבערג (באָוואָראַדאָמסק) און אַלס סעקרעטאַר ה' קליינמאַן (פאַביאַניץ). ס'ווערט אָנגענומען דער טאָג-אָרדנונג: בעריכט, קרעדיט פאַר האַנדווערקער פון פ.ק.א.; בודזשעט פאַר'ן ראַיאָן-קאָמיטעט, בעציהונג צום צענטראַל-ראַט פון די קאָאָפעראַטיווע בענק און פערשידענס.

דעם בעריכט פון ראַיאָן-קאָמיטעט גיבען אָפּ די ה"ה אָרדינאַנס און קליינמאַן. זיי ווייזען אָן, אַז די צענטראַלע אין וואַרשאַ האָט זיך זעהר שטרענג בעצויגען צו די בענק אין לאָדזער וואָיעוואָדזטווע. די דאָזיגע בענק האָבען נישט בעקומען דעם סכום קרעדיט, וואָס קומט זיי לויט דער צאָהל מיטגלידער.

די צענטראַלע איז זעהר שטרענג און ווען זי שטעלט-פעסט אין א באַנק די מינדעסטע פערנאַכלעסיגונג אָדער נישט-פינקטליכקייט, שטעלט זי אָפּ די קרעדיטען פאַר דער באַנק ביז די אַלע קליינינקייטען ווערען אויסגעפיהרט.

דער ראַיאָן-קאָמיטעט האָט בעשלאָסען פון איין זייט בעמיהען זיך אויסצובעסערן די פעהלערן אין די איינצעלנע בענק און פון דער צווייטער זייט דורכ'ן פערטרעטער אין דעם צענטראַל-ראַט נישט דערלאָזען צו אַזעלכע האַרבע שטראָפען. די בעריכטס-געבער האָבען אָנגעוויזען, אַז די צענטראַלע, וואָס איז בעהערשט דורך דער ווילנער פעראייניגונג, וועלכע צעהלט 122 בענק אויף דער אַלגעמיינער צאָהל 315 מאַכט, שוועריגקייטען דער ענטוויקלונג פון די בענק און דער גרינדונג פון נייע אין קאָנגרעס-פוילען, כדי נישט צו פערלירען די הגמוניע. ווייטער דערצעהלט ה' אָרדינאַנס וועגען די קרעדיטען אין פ. ק. א. פאַר די האַנדווערקער. א דעלעגאַציע, וואָס איז בעשטאַנען פון די ה"ה אינזש. טשערניאַקאָוו, ראַטמ. ראָסנער און ה' אָרדינאַנס האָט אונטערהאַנדעלט מיט'ן פרעזעס פון פ. ק. א. ה' שמידט.

פאַר די יודישע האַנדווערקער איז בעשטימט געוואָרען א קרעדיט פון 2 מיליאָן זל. פון דעם פאַר קאָנגרעס פוילען—800,000. די דאָזיגע 800,000 האָט ה' שמידט געוואָלט איבערגעבען די שטאַטישע בענק אויף צו פערטיילען פאַר די האַנדווערקער. די יודישע האַנדווערקער-פאָרשטעהער האָבען פאָרגעשלאָגען, אַז דער בעטראַג זאָל איבערגעגעבען ווערען דער צענטראַלער יודישער קאָאָפעראַטיווער באַנק, און זי זאָל עס פערטיילען צווישען די איינצעלנע האַנדווערקער-בענק.

ה' שמידט האָט דאַן פערלאַנגט א זשיראָ פון דער צענטראַלער קאָאָפעראַטיווער באַנק. די באַנק אָבער האָט נישט געוואָלט געבען די זשיראָ מעהר ווי אויף 500,000 זל. די פ.ק.אַ. ווילט נעהמען פאַר די הלואות 10 פראָצ. יעהרליך. די בענק וועלען קענען נעהמען נישט מעהר ווי 16 פראָצ. די הלואה וועט דאַרפען צוריקגעצאָהלט ווערען אין 40 פירטעליאָהריגע ראַטעס.

דער ראַט-מיטגליד קאַווארסקי האָט פאָרגעשלאָגען, אַז די געלדער זאָלען אויסגעצאָהלט ווערען די האַנדווערקער-אָרגאַניזאַציעס און די אָרטיגע בענק זאָלען זשירירען.

די פראַגע דאַרף ענטגילטיג בעלעזט ווערען אויף דער זיצונג פון ראַט, וועלכע דאַרף פאָרקומען דעם 17 ה. ח. אין וואַרשאַ.

נאָכ'ן בעריכט האָבען זיך אָנגעהויבען די וכוחים, אין וועלכען ס'האָבען זיך בעטייליגט די ה"ה מיכעלזאָן (פעטריקאָוו) פריינד (קאַליש) מאָרגענשטערן (זגיערזש) קרישעק (אָזאָרקאָוו) וויעצקי (לאַסק) קאַפעל (לענטשיץ) קליינמאַן (פאַביאַניץ). אַלע פון די רעדנער וואַרפען אָפּ דעם פאָרשלאַג, אַז די הלואות זאָלען איבערגעגעבען ווערען דירעקט די האַנדווערקער ארגאַניזאַציעס, זיי זעהען אין דעם א שלעכטען ווילען, פרייבצוטראָגען א פירוד צווישען די האַנדווערקער-אָרגאַניזאַציעס, (וואָס האָבען נישט דעם אַפּאַראַט) מיט זייערע באַנק אינסטיטוציעס ה' בוקי לעגט אפילו פאָר, אַז דער מיטגליד פון ראַט ה' אָרדינאַנס זאָל שטעלען אויפ'ן פלענום א פאָרשלאַג פון אומצוטרוי פאַר ה' קאַווארסקי, ער ווייזט אָן, אַז דאָס פערשלעפען מיט דער הלואה ברענגט שאָדען די האַנדווערקער. נאָכדעם ווי ס'ווערט געשלאָסען די דיסקוסיע ווערען אָנגענומען פאָלגענדע רעזאָלוציעס:

די ראַיאָן-קאָנפערענץ פון די קאָאָפעראַטיווע בענק פון דער לאָדזער וואָיעוואָדזטווע וואָס איז פאָרגעקומען אין לאָדז ד. 10 אָקטאָבער נעהמט צו קענטניש דעם בעריכט פון ראַיאָן-קאָמיטעט און פאָדערט איהם אויף ווייטער פלאַנמעסיג אָנצופיהרען די טעטיגקייט פון ראַיאָן, די קאָנפערענץ אָנערקענט די טעטיגקייט פון ר. ק. פאַר אומבעדינגט נויטווענדיג פאַר דער ווייטערדיגער עקזיסטענץ פון די יודישע פאָלקס בענק אין דער לאָדזער וואָיעוואָדזטווע.

די קאָנפערענץ פאָדערט אויף דעם ר.ק. מיטצווירקען צו דער גרינדונג פון נייע יודישע קאָאָפּ. בענק אין דער לאָדזער וואָיעוואָדזטווע און בעמיהען זיך, אַז אין יעדען שטעטיל זאָל זיך געפינען א יודישע קאָאָפּ. באַנק.

די קאָנפערענץ שטעלט פעסט מיט בעדויערן, אַז די צענטראַלע קאָאָפעראַטיווע באַנק האָט ביז היינט נישט אָפּגענומען פון פ. ק. א. די 800.000 זל. וואָס זענען בעשטימט געוואָרען אַלס הלואה פאַר די יודישע האַנדווערקער.

די קאָנפערענץ פאָדערט אויף די צענטראַלע-באַנק, אַז זי זאָל ווי אַמשנעלסטען אָפּנעהמען דעם דאָזיגען בעטראַג פון פ.ק.א. און פונאַנדערטיילען איהם צווישען די אַלע פאָלקס-בענק פון קאָנגרעס פוילען פראָפּאָרציאָנעל צו דער צאָהל האַנדווערקער-מיטגלידער אין יעדער באַנק.

די קאָנפערענץ פּראָטעסטירט אַמשאַרפסטען געגען די פערזאָנען פון דער באַנק-לייטונג, וועלכע שטערען דער טעטיגקייט און ענטוויקלונג פון די קאָאָפעראַטיווע בענק אין קאָנגרעס-פוילען.

ענגלאַנד זאָל איבערייסען די בעציהונגען מיט רוסלאַנד, פאָדערן די קאָנסערוואַטיסטען.

לאָנדאָן, 10 (ספ. טעל.) דער קאָנגרעס פון דער קאָנסערוואַטיווער פאַרטיי, וואָס האָט זיך נעכטען פערענדיגט, האָט אָנגענומען א רייה בעשלוסען, וועלכע זענען געווענדעט געגען ראַטען-רוסלאַנד.

די קאָנסערוואַטיסטען פערלאַנגען, נעמליך, פון דער רעגירונג, אַז דער האַנדעלס-טראַקטאַט מיט רוסלאַנד זאָל איבערגעריסען ווערען, ס'זאָל פערמאַכט ווערען אַלע סאָוויעטישע האַנדעלס-פאָרשטעהערשאַפטען אין ענגלאַנד און אַרויסשיקען די בעאַמטע.

צום סוף איז בעשלאָסען געוואָרען צו פאָדערן פון דער רעגירונג, אַז טיי געגען די שטרייקענדע קוילען-גרעבער, טיי געגען די פיהרער פון שטרייק, זאָלען אָנגעווענדעט-ווערען רעפרעסיעס.

ווען מ'נעהמט אין אַכט, אַז די קאָנסערוואַטיסטען האָבען א מעהרהייט אין ענגלישען פאַרלאַמענט, ווערען די דאָזיגע פאָדערונגען גאָר געפעהרליך.

רודאָלף האָאס פאָדערט אַנ'ענטשעדיגונג פון דער מלוכה.

בערלין. (יט"אַ). די מאַגדעבורגער יוסטיץ-אַפּאַראַט, וועלכע האָט זיך פערענדיגט מיט אָנערקענען פאַר אונשולדיג רודאָלף האַאַס'ן, וועלכער איז אונשולדיג געוואָרען אַרעסטירט צוליב שרעדעס פאַלשע בעשולדיגונגען, טרעט איצט אַריין אין א נייע פאַזע. דער אינדוסטריעלער רודאָלף האַאַס האָט שוין בעשלאָסען זיך צו ווענדען אָפיציעל צו דער מאַכט ווענען ענטשעדיגונג.

א לאַנדווירטשאַפטליכע אַרבייטער-באַנק אין ארץ-ישראל.

ירושלים. (י.ט.א.) די לאַנדווירטשאַפטליכע סעקציע פון דער יודישער אַרבייטער-פעדעראַציע אין ארץ-ישראל (הסתדרות העובדים) האָט געגרינדעט א באַנק פאַר לאַנדווירטשאַפט מיט א קאַפּיטאַל פון 5000 פונט. די באַנק וועט פינאַנסירען פאָמעראַנצען-פּלאַנטאַציעס און אַנדערע פרוכט-גערטנער, וואָס ווערען געגרינדעט און בעאַרבייט דורך אַרבייטער.

א געוועזענער גובערנאַטאָר בעט שטיצע ביי יודען.

ריגע, (י.ט.א.) דער געוועזענער ליפלענדישער און פריהער קאָוונער גובערנאַטאָר נעקלידאָוו, וועלכער לעבט איצט אין ריגע אין גרויס נויט, האָט זיך געווענדעט צום יודישען דעפוטאַט אין לעטלענדישען סיים ראַבינער ד"ר נוראָק מיט דער בקשה, ער זאָל פועל'ן, אַז די יודען זאָלען איהם קומען צו הילף אין זיין נויט, ווייל ער איז שוין אַלט און שוואַך און קאַן נישט פערדינען.

נעקלידאָוו האָט דערביי בעוויזען דאָקומענטען, אַז ער האָט בשעתו, בעתן צאַרען-רעזשים געמאַכט א סך טובות דער יודישער בעפעלקערונג. ער האָט געהאָלפען איינאָרדנען א גאַנצע רייה יודישע אינסטיטוציעס און בכלל זיך צוגעהערט צו די יודישע פאָדערונגען.

זיך אָנגעהויבען די וואַהל-קאַמפּאַניע אין תל-אביב.

תל-אביב (י.ט.א.) די וואַהלען אין תל-אביב וועלען פאָרקומען דעם 25-טען אָקטאָבער. דער וואַהל-קאַמף איז שוין אָבער אין פולען ברען. אויסער די פריהערדיגע פאַרטייען וועלען זיך בעטייליגען אין די וואַהלען נאָך 2 פאַרטייען: די אָרטאָדאָקסען און די ציוניסטען-רעוויזיאָניסטען. דער הויפּט-סעקרעטאַר פון דער ארץ ישראל-רעגירונג האָט מיטגעטיילט דער שטאָט-פערוואַלטונג, אַז לויט דער אינטערפּרעטאַציע פון העכסטען געריכט, לויט וועלכער וואַהל-רעכט האָבען נאָר שטייער-צאָהלער פון 21 יאָהר אַלט, האָבען אויך וואַהל-רעכט פרויען, וואָס צאָהלען שטייערן, ווי אויך אָרענדאַרען. די וועהלער-ליסטעס וועלען דעריבער אין הסכם מיט דעם בעשלוס דערגענצט ווערען

Dr. med. W. EYCHNER

פרויען-קראַנקהייטען און אַקושעריע

זגערזשער 38, טעל. 34-72

נעהמט אָן אין דער לעטשניצע פעטריקאָווער 294 פון 12 ביז 2 מיטאָג, אין דערהיים פון 6—8 אָוונד. זונטאָג—פון 11 ביז 12 מיטאָג.

Dr. med. Braun

פּאָלודניאָווע 23, טעל. 40-26

ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט און ווענערישע-קראַנקהייטען און מענער שוואַכע.

בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-ליכט (האָר-אויספאַל.)

נעהמט אָן פון 9-12 און פון 5-8 אָוונד.

Dr. med. S. NIEWIAŹSKI

הויט און ווענערישע קראַנקהייטען, מענער-שוואַכע

נעהמט אָן פון 6 ביז 9 נאָכמיטאָג

שענקעוויטשאַ 34.

יוריסט י. אינפעלד

וואוינט איצט ווסכאָדניאַ 69.

שפּרעכשטונדען פון 5 ביז 8 אָוונד.

Dr. PRYBULSKI

צוריקגעקעהרט - זאַוואַדזקאַ 1, טעל. 25-38.

וועגערישע- און האָר- הויט - קראַנקה מענער-שוואַכע, בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-ליכט (האָר-אויספאַל), רענטגען-שטראַהלען. - נעמט אָן 9—1, 4—8 אָוו., דאַמען: 4—5

Dr. Z. Rakowski

ספעצ. פאַר אויערען, נאָז, האַלז און לונגען-קראַנקה.

קאָנסטאַנטינאָווסקאַ 9

טעלעפאָן 27-81

ספּעציעלער קורס פאַר שטאַמלער.

שפּרעכשטונדען פון 2 ביז 2 און פון 5—7. 175

נעהמט אויך אָן אין לעטשניצע זגערזשער 17 פון 10 ביז 11 און פון 2 ביז 3 נאָכמ.

Dr. med. Różaner

ספּעציאַל-אַרצט פאַר ווענערישע און הויט-קראַנקהייטען

בעהאַנדלונג מיט קינסטליכע בערג-זאָננע

נאַרוטאָווישאַ 9, 1. שטאָק. טעלעפאָן 28.98

נעמט אָן פון 8 ביז 10 פריה און פון 5 ביז 8 אָוו.

ד"ר י. שעפּס

געבורטהעלפער און פרויען-אַרצט

איבערגעצויגען אויף ווסכאָדניאַ 36

שפּרעכשטונדען פון 4½ ביז 7 אָוונד.

1282

קומט און איבערציינגט אייך!

אַלער אַרט ביטעס, פאָראַניעס, רעקורסע, אַפּעלאַציעס אין אַלע געריכטס, פינאַנס, אַדמיניסטראַטיווע און קאָמונאַלע אינסטיטוציעס ווערען אַמבעסטען, אַמביליגסטען און אַמשנעלסטען ערלעדיגט אין ביוראָ

„פּאַלאַניאַ" אַלעיאַ 1 מאַי 7.

וויכטיגע בעמערקונג: טעגליך פון 5 ביז 7 ווערען ערטיילט עצות און אָנווייזונגען אין אַלע שטייער-אַנגעלעגענהייטען דורך ה' לעאָן שוויצער איבערזעצונגען: האַנדעלס און פּריוואַט קאָרעספּאָנדענץ, קאָנטראַקטען. פּראָטעסט-ווערטעס ווערען אָנגענומען אויפצומאַנען מיט אייגענע קאָסטען. מיטגלידער פון פּראָפעסיאָנעלע פעראיינען צאָהלען 25% ביליגער.

הזכרה.

מאָרגען, דינסטאָג, פּינקטליך 10 א זייגער אין דער פריה קומט פאָר אַנ'הזכרה אויפ'ן בית החיים. צוליב די שלשים פון מיין אונפערגעסענע פרוי און אונזער טייערע מוטער

ליבע פריידענרייך נ"ע

עס ווערען געבעטען אַלע קרובים, פריינד און בעקאַנטע צו קומען צו דער בעשטימטער צייט

די פאַמיליע.

1609

לאדז. 11 אקטאבער 1926

„נייער פאלקסבלאט“

לאדז. 11. אקטאבער 1926

מחוץ למחנה
פארוואס קומט עס אונז?

דער יונגער יודישער שריפטשטעלער מאקס צויק, וועלכער געפינט זיך לעצטענס אויף שטודיען-ארבייטען אין לאנדאן, שרייבט פון דארטען, אז אין דער הינזיכט פון קולטור לעבען די דארטיגע יודען איבער ממש א ט א-געדיע. צוליב דעם, וואס דער יונגער דור יודען אין ענגלאנד האט מיט'ן יודישען לעבען קיין מגע ומשא נישט, און מחמת די יוגענד האט זיך אויך — צוליב'ן פאטער'ס נארישקייט און איי-גענע זינד — אפגעזאגט פון יודיש, האט זיך די ערד ממש אויסגעגליטשט פון אונטער זייערע פיס — זיי, די יודישע יונגע לייט, זענען נישט אויף דער וועלט, און נישט אויף יענער וועלט, דאס קאנען ענגליש, דאס בעהאוועגט-זיין אין דער ענגלישער קולטור, דאס איבערגעהמען די מאניערען און העויות פון די ענגלענדער — דאס גיט דער יודישער יוגענד לחלוטין גארנישט, ווייל דארטען איז קולטור, ווי איבעריגענס, אומעטום איז ענג צוזאמענגעבונדען מיט נעזעלשאפטליכקייט, און דער יוד שטייט נאר לעת עתה. און וועט אוודאי ווייטער בלייבען מחוץ למחנה - ער וועט פשוט - אזוי פערשטעהען מיר — צוליב זיינע איבערדריסיגע צופאסונגס-טענדענצען — נישט צוגעלאזט און נישט געדולדעט ווערען אין קולטור-סביבות, וואס פאדערען קודם-כל — כאראקטער.

דאס איז א טראגעדיע, וואס מיר לעבען איבער אין פערשידענע צייטען, אין פערשידענע לענדער און אין פערשידענע פארמען, און ווען עס איז גע-קומען צו-רייד וועגען דעם — בענגע-נען מיר טאקי א לעבעדיגען ביישפיל דערפון און א דראהענדעווארענונג אין דער לעצטער קאנפערענץ פון די נאצי-יאנאלע מינדערהייטען אין פוילען מיט איהר אפמרייס'ען זיך פון יודען אויך אויף להבא.

מעג מ.קי זיין, אז די דאזיגע קאנ-פערענץ איז צוזאמענגערופען געווארען פון קאנסערוואטיווע גרופען; מעג טאקי זיין, אז די איניציאטארען פון איהר האבען תביעות און טענות צו אונז פאר דעם אופן אונזערען פון אינדיווידועלען פאליטישען האנדלען און אלט-שתדלני-שער פראקטיק — מען קאן אבער נישט איגנאנצען פערלייקענען די אונטערבע-וואוסטזיניגע גערעכטע תביעה צו אונז פון יענע נאציאנאלע מינדערהייטען, וועלכע זארגען זיך קודם כל וועגען אונטערהאלטען און פלעגען די אייגענע קולטורען, שפראכען ספעציפישע אייגענ-שאפטען וכדומה.

פאר'ן פאלקס-בעוואוסטזיניגען מענש איז שווער אדורכצוקומען מיט אונזער לייכטזיניגען אבזאגען זיך אין לעבען פון אונזער שפראך, מיט אונזער פאק-טיש ביטול'דיגער בעציהונג צו די גע-זונדע נאציאנאל-פראבלעמען אונזערע, וואס אנ'איינציגער אויסנאהם אין זיי איז דער דראסטישער כוליגאניש פאגרא-מישער מאמענט מיט זיינע פערשידענע ניואנסען און סתם ווילד-אנטיסעמיטישע שטיק.

לאמיר דאס איין מאל פאר אלע מאל פערשטיין, אז מען קאן נישט האבען קיין שום צוטרוי צו א פאלק, וואס פלאפלט, פרעפעלט און באלבעט אויף אלע שבעים לשונות, שעמענדיג זיך פאר דער אייגענער שפראך, פאר דעם איי-גענעם אויסזעהן!

שוין דער דאזיגער ארגומענט אליין איז גענוג און איבערגענוג, אז מיר זא-לען נישט האבען צו קיינעם קיין טענות און פרעטענזיעס, נאר צו זיך אליין, און אויסשליסליך צו זיך.

ס'איז טרויעריג, טראגיש, אבער אזוי איז עס, און די לאגע וועט נישט גע-ענדערט ווערען כל זמן מיר, די חכמים ונבונים, וועלען נישט קומען צום עלע-מענטארען שכל, און פערשטעהן פשוט'ע זאכען אהן פלפול. און דריי מיט'ן גרא-בען (אויך אונטערבעוואוסטזיניג) אסימי-לאטארישען פינגער ...

בון.

גרעסערע שטיצע איצט, קלענערע — שפעטער

צעהנדליגער יאהרען וועט דויערען ביז דאס פוילישע יודענטום וועט זיך קאנען שטעלען אויף די פיס.

דער בעריכט פון ד״ר בערנארד קאהן.

קארעספאנדענץ פון ניו-יארק.

בעת זיין לעצטען בעזוך אין ניו-יארק האט דר. בערנארד קאהן, דער שליח פון „דזשאינט“ געגעבען אנ'אויספיהרליך בילד פון יודישען מצב אין פוילען.

דר. קאהן איז אנ'אומאפהענגיגער יודישער טוער, וועלכער האט דעם צו-טרוי פון דער מעכטיגסטער יודישער הילפס-ארגאניזאציע און שטעהט גאנץ אליין אין דעם צענטער פון יודישע צרות, וואס קומען צו איהם פון פוילען, רומעניען, ליטע, סוב-קארפאטיע, רוס-לאנד — שטעהט אין דער מיט פון א גוואלדיג פערצווייגטער ארבייט, וועלכע נעמט ארום אלע זייטען פון יודישען לעבען אין די דאזיגע לענדער, און דארף האלטען דאס גלייכגעוויכט... ער שטעהט אין קאן דער עקאנאמישער אויפבוי פון חרוב-געווארענע און פאר-הונגערטע מאסען, ער שטעהט אין קאן די פאלקס-געזונטהייט. די ערציהונג פון יונגען דור, די פערזארגונג פון די יתומים. די היימלאזיגקייט פון די וואנ-דערער. עס שלאגט פון אלע זייטען א יודיש לעבען, וואס שווימבעלט און שטו-רעמט מיט פארטייען און גרופען. און יעדע פארטיי און גרופע, וויל ציהען דאס שטריקעל אויף איהר זייט און האט טענות און תרעומות, ווען זי פועל'ט נישט און דארף נאכגעבען אויפ'ן חשבון פון אנ'אנדער פארטיי... פון אט דעם ווירוואר פון צרות, נויטען, טענות און פאליטיק איז אוממעגליך זיך צו בע-פרייען כאטש אויף איין מינוט. עס זע-נען פול מיט דעם די אלע הונדערטער און הונדערטער פאפירען און דאקומענ-טען, מיט וועלכע דער אייראפעאישער דירעקטאר פון דער דזשאינט דיסטרי-ביושאן קאמיטע ווערט פערפלייצט.

— „דער חורבן, וואס עס לעבען יעצט איבער די פוילישע יודען“,—זאגט דר. קאהן,—„איז נישט קיין רעזולטאט פון א צייטווייליגען קריזיס. וואס איז בעקומען אומגעריכט און וועט אריבער אין עטליכע חדשים, עס איז א טייל פון דעם קריזיס, וואס עס געהט איצט דורך דער גאנצער עקאנאמישער געביט פון אייראפא. ער וועט דויערען קירצער אדער לייגער אין דעם אדער אין יענעם לאנד—איז עס אבער אלענפאלס א פראגע פון יאהרען, און וואס איז שייך די יודען אין פוילען, דארף מען זיך נישט נארען און אפען זאגען, אז עס איז א מעשה פון א פאר צעהנדליגע יאהר ביז וואנען זיי וועלען ווידער געפינען זייער פלאץ אין גייסט געבוי פון לאנד. מוז מען דעריבער אפען זאגען, אז די ראלע פון אמעריקאנער יודען אין העלפען צוריק-שטעלען זייערע ברידער אין מזרח און צענטראל אייראפא וועט זיך נישט ענ-דיגען מיט די קומענדיגע דריי יאהר. קיינער קען נישט פאראויסזאגען, ווי לאנג זייער הילף וועט נויטיג זיין און ווי גרויס זי וועט דארפען זיין. אבער די זעלבסט-הילף ארגאניזאציעס, וואס די פוילישע יודען בעשאפען פאר זיך— ווי זעלבסטשטענדיג זיי זאלען נישט ווע-רען—וועלען זיך נאך לאנג נויטיגען אין דעם, אז מען זאל אויף זיי העלפען אנ-אוינ און קומען צו הילף אין דער צייט פון נויט.

מיט'ן ווארט „זעלבסטהילף“ מיינען מיר סיי דעם יחיד, אזוי אויך דעם כלל. נישט בלויז דער איינצעלנער, וואס קריגט שטיצע פון אונז, דארף זי קרי-גען אלס מיטעל צו קענען ארבייטען און פערדינען, נאר אויך די געזעלשאפט, די ארגאניזאציע, דורך וועלכער עס ווערט געארבייט, דארף אנגעהמען אונ-זער שטיצע בלויז אלס א טייל פון איהרע מיטלען. נישט מיר העלפען—זיי אליין העלפען זיך. אונזער שטיצע קומט בלויז דארט, וואו זייערע איינענע כוחות לאנגען נישט.

דער פרינציפ פון זעלבסטהילף מוז — ווי ווייט מעגליך - דורכגעפיהרט ווע-רען פון סאמע אנפאנג פון דער ארבייט. אוודאי קענען מיר אין אויסערארדענט-ליכע פאלען זיך נישט אפזאגען פון ארויסהעלפען איינצעלנע מענשען אין נויט. אבער ווען מיר זאלען ביי היינטיגען טאג וועלען אויסגעבען אונ-זער געלד בלויז אויף שפייזען אלע די, וואס זענען הונגעריג אין פוילען וואלטען נישט בעקלעקט נישט בלויז די מיטלען, וואס ווערען געזאמעלט אין אמע-ריקא, נאר אויך פיל מעהר ווי דאס. מען האט דעריבער אויך ביי דער גאנ-צער הארבקייט פון דעם קריזיס געמוזט אוועקשטעלען די ארבייט אזוי, אז גע-שפייזט זאלען ווערען בלויז קינדער און אזעלכע ארבייטסלאזע, וואס קענען זיך אויף קיין אנדער אופען נישט דערהאל-טען ביים לעבען. ווייטער אבער זענען אויך די ערשטע געלדער, וואס זענען בעשטימט געווארען אפילו אויף מאמענ-טאלער הילף, פערוואנדעט געווארען אויף אזא שטייער, אז זיי טראגען דעם כאראקטער פון קאנסטרוקטיווער ארבייט.

ביי דער גוואלדיגער יודישער ארימ-קייט אין פוילען און דעם מין פרנסות, פון וועלכע דער גרעסטער טייל ארימע לייט ציהען זייער חיונה, איז עס אפט א פראגע בלויז פון עטליכע זלאטיס צו קענען ארויסגעהן אויפ'ן מארק עפעס איינקויפען, פערקויפען און מאכען די פאר גראשען ריוח. נאך אזא הלואה קען דער ארימאן נישט געהן אין דער קאאפעראטיווער לייה-קאסע. כדי צו קריגען א הלואה אין א לייה-קאסע דארף מען קודם כל ווערען א מיטגליד פון דער קאסע, און דאס הייסט — זיך מאר-שלאגען, ווארטען אמאל וואכען-לאנג ביז מען ווערט אויפגענומען, אריינטרא-גען א מיטגלידס-אפצאהל, דערלאנגען אנ'אפליקאציע וועגען א הלואה, ווארטען ביז זי וועט דורכגעהן, אויסצאה-לען צו א געוויסען טערמין מיט געווי-סע פראצענטער — קען אנ'ארימער יוד אדער יודענע, וואס דארף האבען די עטליכע זלאטיס גלייך מארגען פריה קענען א האנדעל טון — קענען זיי דורכ-געהן די גאנצע פראצעדור?

אין די פערטיילונג פון אזעלכע הלוואות אויף עטליכע טעג, א וואך, א חודש געווארען די ארבייט פון די רעטונגס-קאמיטעטען וואס זענען געגרינ-דעט געווארען איבער גאנץ פוילען מיט אונזער שטיצע. יעדער רעטונגס-קאמי-טעט, כדי ער זאל קריגען אונזער שטי-צע, דארף אליין זאמלען א טייל פון זיינע מיטלען, און אפטמאל שאפען זיי גאנץ בעדייטענדע סומען. איז אט די רעטונגס-קאמיטעטען זענען צו פער-וואנדלט געווארען אין גמילת-חסדים-קאסעס, וואס גיבען ארויס אזעלכע קליינע הלוואות אהן פראצענטער אויף ווי לאנג עס איז נויטיג, און די ביז-העריגע פראקטיק האט שוין בעוויזען, אז די צאהלונגען אין די גמילת חסדים קאמיטעטען זענען א סך פינקטליכער ווי אין די לייה-קאסעס. אין דער צייט ווען אין די לעצטע האט דער היינטי-גער קריזיס ארונטערגעשלאגען די צאהלונגען אויף 60 אדער 70 פראצ., ווערען אין די גמילת חסדים פינקטליך אויסגעצאהלט 90 פראצענט פון אלע הלוואות.

„איבערגעהענדיג צו די קאאפעראַ-טיווע לייה-קאסעס, האבען מיר שוין מאר זיך א פיל גרינדליכערען מיטעל צו העלפען די בעלי-מלאכות און גרע-סערע הענדלער.

„פון זינט עס האט זיך אנגעהויבען דער קריזיס אין פוילען אין אקטאבער 1925, האבען די לייה-קאסעס געקריגען פון אונז און דער „פאונדיישאן“ — 491,000 אויסער דעם מיליאן דאלאר, וואס די דזשאינט דיסטריביושאן קאמי-טע, די „פאונדיישאן“ און די יק״א הא-בען ביז דעמאלט געהאט אין זיי ארייג-געלעגט. מיר האפען, אז אין די קו-מענדיגע צוויי יאהר וועט אין די קא-סעס אריינקומען א נייע סומע, נישט קיין קלענערע פון דער, וואס איז אריינ-געלעגט געווארען די לעצטע צייט.

„גרעסערע שטיצע איצט און — לאמיר האפען — קלענערע שטיצע שפעטער. אבער די ראלע פון אמעריקאנער יודען אין דעם יודישען ווידער-אויפבוי אין אייראפע איז נאך ווייט נישט געענדיגט“.

ניש.

דער בערימטער פראפ. אפענהיימער

וועגען די ארבייטער קאלאניעס אין ארץ-ישראל און וועגען די פאליטישע אויסזיכטען פון ציוניזם

פראפעסאר פראנץ אפענהיימער פון בערלין איז אין לעצטען פריהלינג גע-ווען אויף א שטודיען-רייזע אין א״י. ער האט ביי דער געלעגענהייט דורכשטו-דירט דאס ציוניסטישע קאלאניזאציע-ווערק. טיילוויין איז איהם דאס קאלא-ניזאציע-ווערק געפעלען געווארען און דאס האט ער געלויבט. טיילוויין האט ער דאן קריטיקירט. לעצטענס אבער איז ער ארויסגעטרעטען מיט אנ'אונ-ברחמנות'דיגער קריטיק פון די וויכטיג-סטע טיילען פון דער קאלאניזאציע-ארבייט. ער האט געהאלטען א רעפע-ראט אין וויען.

אפענהיימער איז געווען דער איי-גענטליכער גייסטיגער פאטער פון דער לאנדווירטשאפטליכער קאאפעראציע אין א״י, אין 1904 יאהר האט ער אויפ'ן קאנגרעס רעפערירט איבער זיין סיסטעם פון זידלונגס-גענאסענשאפטען. איניגע יאהר שפעטער האט דער קרן קימת בעשאפען, לויט דעם דאזיגען פלאן, די ערשטע קאאפעראטיווע קאלאניע מרחביה די דאזיגע גענאסענשאפט האט זיך נישט לאנג געהאלטען, ווייל די ארבייטער האבען נישט געקענט אויסקומען מיט דעם לייטער, אגראנאם דיק. מיט דער צייט זענען ענטשטאנען די קבוצות און שפעטער אויך מושבים.

אפענהיימער אבער, וועלכער איז זינט 1913 מעהר נישט געווען אין א״י, האט ביי זיין לעצטען דריטען בעזוך נישט דערקענט זיין פראיעקטירטען סי-סטעם. דעם מושב-עובדים האלט ער פונדעסטוועגען פאר א געלונגענעם עקס-פערימענט. די דאזיגע קאלאניעס, אין וועלכע יעדער ארבייט פאר זיך און דאך געפינען זיך אלע אין א שותפות, וועלען זיך רענטירען און אנטוויקלען. זיי האבען נאר איין חסרון, זאגט אפענ-היימער. מען איז דארט איבערטריבען סאציאליסטיש, אפילו ווען עס איז נישטא ביי וואס. מ'האט צופיל מורא פאר עקס-פלאטאציע; דעריבער הערשט אין מושב עובדים א פרינציפ, אז מ'טאר ניט דינ-גען קיין געהילפס-ארבייטער.

ביי די מאדערנע מעטאדען פון גרינד-ליכער בעארבייטונג פון באדען, איז איין ארבייטער אויף זיין פעלד נישט אימשטאנד צו בעארבייטען זיינע 100 דונאם. ער וואלט נויטיג געדארפט א געהילף, אזוי ווי עס איז אומעטום ביי פויערים. בענוצט מען זיך אבער אין מושב מיט קרובים, עלטערן וכדומה, וועלכע קענען נישט לייסטען די ריכטיגע געהילף-ארבייט. ווי נויטיג וואלט אבער געווען פאר דער ווירטשאפט, אז עס זאלען געדונגען ווערען דורך די קאלא-ניסטען געהילף ארבייטער, וואס עס וואלט אויך געווען א שול פאר נייע ארבייטער.

אפענהיימער אונטערשיידט דריי סאר-טען לאנדווירטשאפטליכע ארבייטער. ערד-ארבייטער, פויערן און אדמיניסטרא-טארן. פארמיגע ערד-ארבייטער קענען נאך נישט זיין קיין פויערן. לוין-ארביי-טער קענען נאך ניט ווירטשאפטען אויף אייגענעם בעזיק. אייגענע קליין-בעזיצער קענען נאך נישט פערוואלטען מיט קיין גרויס גרונד-בעזיק. דעריבער קען נאך האבען א זין צו האלטען די קליינע קבוצות, בפרט אין דער צייט פון דער באדען-אקופאציע. די אומגעלערנטע ארבייטס-כוחות בילדען זיך דערביי אויס אלס ערד-ארבייטער און מיט דער צייט אלס פויערן. א פויער אבער קען נאר עקסיסטירען, ווען ער אליין מוז אין זינען האבען זיין שטיק באדען מיט אלץ, וואס איז ארום דעם באדען. אפענהיי-מער האט געפונען ביי דער ווירטשאפט פון די גרויסע קאמונעס אנ'אפגעלאזענ-קייט אין דער ארבייט. אלע ארבייטען ביי אלע פאכען, למשל, דער בעסטער בוים-שול-פאכמאן האט געארבייט ביי דער קיך, וואס אנ'אלטע פרוי וואלט די ארבייט פיל בעסער געמאכט, און וואלט געווען פיל ביליגער... די ארביי-טער לעבען שלעכט, בעת זיי וואלטען געקענט ביי א ראציאנעלער ווירטשאפט לעבען ביליגער און גוט. אזא מין פער-צווייגטע גרוים-ווירטשאפט, ווי אין עין-חרוד, למשל,—זאגט אפענהיימער,—וואלט געמוזט האבען אויך גוט געפיהרט צו ווערען אזא בעניאלען אדמיניסטראטאר, וואס עס איז דערווייל גאר נישט צו גע-פינען אויף דער וועלט און וועלכער וואלט געווען א מציאה פאר 100,000 דאלאר יעהרליכען געהאלט.

דער הויפט-חסרון אין דער ווירט-שאפטליכער טעטיגקייט פון דער ציוני-סטישער ארגאניזאציע איז דאס אריינ-טראגען אייראפעאישע בעגריפען קיין א״י, וואו די דאזיגע בעגריפען זענען פרעמד. די לאנדווירטשאפט קען פשוט נישט אויסקומען ביי לוין-בעדינגונגען, מיט וועלכע מען איז געוואוינט אין אייראפע. אזוי איז אויך ביי אינדוסטרי. העכערע לוין-פאדערונגען פערטייערען די לעבענס-בעדערפנישען פון די ארביי-טער גופא, מאכען אוממעגליך דעם גע-

(ענדע זעהע 7-טע זייט)

נייער פאָלקסבלאַט
11. אָקטאָבער 1926

דאָס לאָדזער לעבען

נייער פאָלקסבלאַט
11. אָקטאָבער 1926

11
מאָנטאָג
ג
מרחשון תרפ"ז

אָקטאָבער
זון-אויפגאַנג 5.25
זון-אונטערגאַנג 5,28
לענג פון טאָג 13

אַ סענסאַציאָנעלער פּראָצעס וועגען אַ פאַבריק פאַר 22,500 דאָלאַר.

בשעת-מעשה איז אַ סכסוך צווישען לאָדזער ראַבינאַט און געריכט.

(–) אַ זעהר-אינטערעסאַנטער פּראָצעס איז פרייטאָג פאָרגעקומען אין לאָדזער פרידענס-געריכט פון 8-טען קרייז.

דער פּראָצעס האָט פאַר אונז בעוויזען די הינטער-קוליסען פון די היינטיגע פערהעלטנישען אין דער מסחר-וועלט, מיט וואָס-פאַר אַ מיטלען אַ געוויסע קאַטעגאָריע סוחרים האַנדלען. ס'האָט זיך אַרויסגעוויזען אַט-וואָס:

אין אַפּריל 1925 האָט דער בעקאַנטער לאָדזער סוחר און פאַבריקאַנט ה' שלמה בולקאַ (נאָוואָמיעסקאַ 21) געקויפט ביים קאַלישער איינוואוינער ה' שענפעלד אַ שטיקעריי-פאַבריק, צוזאַמען מיט דער געביידע און מאַשינען פאַר 22,500 דאָלאַר. לויט דעם אָפּמאַך האָט די סומע געדאַרפט אויסגעצאָהלט-ווערען דעם ה' שענפעלד אין משך פון 30 חדשים. אויף דער סומע האָט ה' שענפעלד בעקומען וועקסלען.

די ערשטע עטליכע חדשים האָט ה' בולקאַ געצאָהלט רעיעל, ד. ה. ער האָט אויסגעקויפט וועקסלען אויף אַ סומע פון אַנ'ערך 6,000 דאָלאַר. אָבער שפּעטער האָט ה' בולקאַ אָנגעהויבען לאָזען די וועקסלען אין פּראָטעסט.

בינו-לבינו, האָט ה' בולקאַ זיין פער־מעגען פערשטעלט אויף די נעמען פון זיינע איידעמ'ס, און ערשט אין אויגוסט 1926 איינגעקלאָגט דעם ה' שענפעלד אין געריכט, אַז איהם, דעם ה' ש., קומט גאָר נישט אַזאַ סומע.

לויט דער בעשולדיגונגס-אַקט טענה'ט ד' ה' בולקאַ, אַז די פאַבריק זאָל ער פאַקטיש האָבען געקויפט נאָר פאַר 10,000 דאָלאַר, און די איבעריגע 12 500 דאָלאַר זענען ליכוּוע-פּראָצענט. דעריבער פאָדערט ה' בולקאַ פון געריכט, אַז ה' שענפעלד בעשטראָפט ווערען פאַר ליכוּוע, און איהם בולקאַ'ן, צוריקגעבען 12,500 דאָלאַר און בעקומען צוריק די איבעריגע וועקסלען.

ביידע צדדים האָבען אַרויסגערופען אַ רייה עדות. אָבער אַזוי-ווי די עדות מצד דעם ה' בולקאַ זענען: זיין אייגענער הויז פערוואַלטער און אַ קרוב, אָנ־געשטעלטער ביי איהם אין פאַבריק, - האָט ה' שענפעלד פערלאַנגט פון געריכט, אַז די עדות זאָלען שווערען ביי אַ ספר-תורה. דאָס געריכט האָט דערויף מסכים-געווען אָבער ווייל דער הרב סעגאַל איז געקומען אָהן אַ ספר-תורה, איז דער פּראָצעס אָפּגעלעגט געוואָרען. דאָס געריכט האָט דערביי אויפמערקזאַם-געמאַכט דעם הרב סעגאַל, אַז דעם צווייטען מאָל, מוז ער אונ־בעדינגט מיטברענגען אַ ספר-תורה.

הרב סעגאַל האָט אָפּגעגעבען אַן ערקלעהרונג, אַז לויט'ן דין טאָר מען נישט נעהמען אַ ספר-תורה אין געריכט.

ווי דער ענין וועט ערלעדיגט ווערען איז נאָך נישט בעוואוסט. יעדענפאַלס איז אַ קאָנפליקט צווישען לאָדזער ראַבי־נאַט און געריכט.

ס'בויט זיך
אַ נייער גרויסער שפּיטאָל.

(–) שבת האָט דער פערבאַנד פון די קרייז-קראַנקען-קאַסעס בעקויפט אַ פּלאַץ אויף זאַגאַיניקאַווע 22, וואו שוין סוף פון היינטיגען חודש וועט מען אָנ־הויבען בויען אַ גרויס שפּיטאָל מיט 650 בעטען.

דער שפּיטאָל איז בעשטימט פאַר נישט אָנשטעקענדע קראַנקהייטען. עט־ליכע אָפּטיילונגען פון דעם נייעם גרוי־סען שפּיטאָל וועלען פערטיג ווערען סוף יולי 1927.

דער מאָרגענדיגער ציוניסטי־שער מיטינג אין פילהאַרמאָניע.

דער מאָרגענדיגער מיטינג, וואָס עס אָרדענט איין דער שקל-קאָמיטעט אין אונזער שטאָדט, האָט אַרויסגערופען אַ גרויסע פעראינטערעסירונג צווישען אַלע שיכטען פון דער לאָדזער יודישער בע־פעלקערונג בכלל, און צווישען אַלע ציוניסטישע גרופּירונגען בפרט. דער מיטינג, וועט פּונקטליך 8,30 אַ זייגער אָווענד אין פילהאַרמאָניע זאַל א. ד. ט. „דער וועג צום ציוניזם". ס'וועט רעפערירען סיים-דעפּוטאַט יצחק גרינ־בוים פון וואַרשאָ.

„ראַזוואַ"
קאָנפיסקירט געוואָרען.

(-) דער נעכטיגער נומער פון היגען „ראַזוואָי" איז קאָנפיסקירט געוואָרען דורכ'ן רעגירונגס-קאָמיסאַריאַט.

געגרינדעט אַ פעראיין „הכנסת-חתן-כלה".

(–) נעכטען איז אין לאָקאַל פון דער קהלה פאָרגעקומען די גרינדונגס-פער־זאַמלונג פון דער געזעלשאַפט „הכנסת-חתן-וכלה". צו דער פערזאַמלונג זענען געקומען אַנ'ערך 150 פרויען.

געעפענט די פערזאַמלונג האָט ה' ראָרמאַן. אַלס פאָרזיצער איז אויסגע־וועהלט געוואָרען ה' קאַהאַן. סעקרע־טאַרין – פרל. געפּערט.

פון בעריכט האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז פון איינשרייב-געלד און שפענדען איז איינגעפלאָסען 8,40 זלאָטיס. ס'זע־נען חתונה-געמאַכט-געוואָרען 14 כלות.

נאָכדעם, ווי ה' פרידענזאָן האָט גע־האַלטען אַ רעדע און געוואונשען דעם פעראיין ערפאָלג, איז אויסגעוועהלט געוואָרען אַ פערוואַלטונג פון פאָלגענ־דע פרויען:

גראָהמאַן, דאָבריש, קאַהאַן, קאַנטאָ־ראָוויטש, סעגאַל, שורעק, יאָסקאָוויטש; קאַנדידאַטען, פרויען: טירקין, יאָסע־לעווסקאַ. קאַנטאָראָוויטש; רעוויזיאָנס-קאָמיסיע, פרויען: ווייַנמאַן, וויינטרויב און ה"ה: געפּערט און גראָהמאַן.

יונגער בחור
איז נעלם געוואָרען.

(-) פרוי אסתר ביאַלער פון אָזאָר־קאָוו בעט אונז מיטצוטיילען, אַז איהר זוהן וואָלף, 20 יאָהר אַלט, איז פאָרי־גען מאָנטאָג געפאָהרען קיין פּיאָנטעק, כדי אַרויסצונעהמען פאַר זיך אַ פּאַס. פון דאָרט האָט וואָלף ביאַלע דורך אַ בעקאַנטען צו-וויסען געגעבען זיין מו־טער, אַז ער פאָהרט קיין לאָדז.

פון דעמאָלס אָן, איז ביאַלער פער־שוואונדען געוואָרען, ווי אין וואַסער אַריין. קיין שפור פון איהם איז נישטאָ.

ווער עס ווייסט עפּיס וועגען איהם ווערט געבעטען מיטצוטיילען צו זיין מוטער קיין אָזאָרקאָוו.

דער ערשטער יאָהרצייט נאָכ'ן ווילקער מגיד.

מיטוואָך ה' חשון פאַלט אויס דער ערשטער יאָהרצייט נאָכ'ן פערשטאָרבע־נעם ווילקער מגיד ז"ל.

אין היגען ווילקער בית-המדרש וועט דינסטאָג אין אָווענד פאָרקומען אַ הזכרה און אַ הספד.

די פּלאָג פון עקסמיסיעס
מוז דאָך סוף-כל-סוף געלינדערט ווערען.

(–) אין די מאָסגעבענדע קרייזען ווערט איצט בעטראַכט אַ פּראָיעקט וועגען אָפּצוגעשטעלען זיך די מאַסען-עקס־מיסיעס, וואָס קומען פאָר אין די לעצ־טע צייטען.

דערהויפּט האַנדעלט זיך וועגען אויס־מיידען עקסמיסיעס אין די קאַלטע הערבסט-און-ווינטער-חדשים.

ווי מיר דערוויסען זיך זאָל דאָס יוסטיץ-מיניסטעריום ווירקען אויף די געריכטען, אַז עס זאָלען אַרויסגעגעבען ווערען, וואָס ווייניגער אורטיילען וועגען עקסמיסיעס.

אויב דאָס וועט זיך אַרויסווייזען פאַר אונמעגליך, און די צדדים וועלען זיך נישט וועלען אויסגלייכען, איז פאָרהאַן אַ פּראָיעקט, אַז די עקסמיסיע-אורטיי־לען זאָלען אָנהויבען צו פערפליכטען נישט פריהער ווי דעם ערשטען אַפּריל 1927, אָדער ביז דער צייט ווען דער עקסמיטירטער וועט זיך קענען בעמיהען וועגען אַ נייער דירה,

בן יקיר לו — דער וואַצעק
אַ בריה אַ בחור, וואָס אַליין ברענט אונטער זיינע הענד.

(ע) וואַצלאַוו פאָדכאַטשיק האָט שוין נישט איין גנבה געהאַט אויפ'ן געוויס־סען, ער האָט געגנב'עט נישט נאָר ביי פרעמדע, נאָר אויך ביי אייגענע טאַטע־מאַמע, פאַר די דאָזיגע חטאים איז פאָד־כאַטשיק אָפּגעזעסען עטליכע חדשים אין חד-גדיה, ווען ער איז פון דאָרט אַרויס־געקומען איז וואַצלאַוו געקומען צו זיינע עלטערן אויף שלאַנסקאַ 4, און נאָך אַ וואָך אָפּרוהע און היימישע קעסט האָט ער זיך שבת געקליבען אַוועקצופאָהרען מיטנעהמענדיג מיט זיך צדה-לדרך אין דער פאָרם פון פאָטערס אַנציג, שטיוועל און 400 זלאָטיס מזומן.

אָט-אַט, ער האָט זיך שוין געקליבען אַוועקצוגעהען פון שטוב, און לאָזען זיך אין וועג אַריין, האָט דאָס אָבער בע־מערקט זיין מוטער און פערשלאָסען די טיר.

וואַצעק האָט פאַר כעס צובראָכען אַלץ, וואָס איהם געקומען אין האַנד. ווען אויך דאָס האָט נישט געהאָלפען און די מוטער האָט די טיר נישט גע־וואָלט עפענען, וואַרטענדיג אויף הילף מצד די שכנים, האָט וואַצלאַוו צובראָ־כען די לאָמפּ, בעגאָסען מיט נאַפט דאָס בעטגעוואַנד און עס אונטערגעצונדען.

די דערשראָקענע מוטער האָט געעפ־נט די טיר און אַלאַרמירט נאָך הילף, צום גליק איז דאָס פייער גיך פערלאָ־שען געוואָרען, אָבער וואַצעק איז אינ'ם טומל אויסגעטריקענט געוואָרען.

די פּאָליציי זוכט דעם פיינעם בן.

בסך-הכל 50 זלאָטעס שטראָף.
דער פּרייז פון געבראָכענער טרייהייט; צו 25 גילדען פון יעדען פּאַרשוין.

(אל.) דאָס איז געווען פאַר אַ יאָה־רען אין קאַרנאַוואַל.

ה' זיגמונט ק. אַ פערשוין פון דער „גאָלדענער יוגענד" און אַגב נישט קיין אָרימאַן איז צוזאַמען מיט עטליכע פון זיינע קאָלעגען אַוועק אויפ'ן מאַסקען־באַל פון רויטען-קרייץ, וואו ס'טרעפט זיך געוועהנליך די „שמיעטאַנע" פון דער געזעלשאַפט.

זיגמונד האָט זיך זעהר גוט געווייל־ט אויפ'ן באַל און כדי צו נעהמען אַ בי־סעלע משקה, איז ער מיט זיין חבריה אַראָפּ אין דער טעאַטראַלקע, ויהי כי טוב לב הזיגמונד ביין, האָט זיך די צונג פערפּלאָנטערט און האָט אויסגע־שריגען:

— „גידער מיט די פרויען, זאָל לע־בען דער „פּאַן-קאָוואַלערסקי"!

זיגמונד האָט נישט בעוויזען אַראָפּ־צושלינגען די לעצטע ווערטער, ווי צו איהם איז צוגעגאַנגען אַ שענע ברונעט־קע און פריינקוקענדיג איהם אין די אויגען אַריין האָט זי אַ פרעג געטון:

— צי זענט איהר ווירקליך אַזוי פיינד־ליך געשטימט צו פרויען, אויב יאָ, בעט איך אייך מיר „געזעלשאַפט צו לייסטען" די היינטיגע נאַכט.

פון דעם אָן, האָט זיך דאָס אָנגעהוי־בען: זיגמונד ק. און האַניאַ ג. האָבען זיך פערליבט ביז איבער די אויערען, זיגמונד האָט געהאַט אַנ'אייגענע „קאָ־וואַלערקא" און האַניאַ האָט איהם בע־זוכט יעדען אָווענד. דערנאָך האָט מען זיך געווייַלט אין פערשידענע ערטער און גוט פערבריענגט די צייט, אַזוי איז אַוועק עטליכע חדשים.

ווען האַניאַ האָט אָבער אָנגעהויבען צו רעדען וועגען אַכצען-דרייצען, ווע־גען חתונה, איז זיגמונד געוואָרען אַ „האָז". ער האָט ערקלערט זיין געליב־טער, אַז דעם גאַנצען ענין האָט ער געהאַלטען פאַר אַ שפּאָס" און איצט רייסט ער מאַקי איבער מיט איהר אַלע בע־ציהונגען.

דאָס מיידעל איז געוואָרען אַ פער־ציטערטע. זי האָט אויך איהר זיגמונט'ן אַלץ אַוועקגעגעבען – בפירוש אַלץ, און וואָס זאָל זי איצט טון? נישט קוקענדיג דערויף האָט זיגמונט נישט פערנומען דאָס געוויין פון זיין געליבטער און זי פערלאָ־זען. מיט דער צייט האָט האַניאַ ביסלעכווייז פערגעסען איהר צער, און די וואונד האָט זיך ערשט אויפסניי געעפענט ווען זי האָט זיך דערוואוסט, אַז זיגמונט האָט תנאים געשריבען און גענומען אַ רייכע כלה. זי האָט בעשלאָסען אָן איהם נקמה צו נעהמען.

אָבער ווי ווייט קען דערגרייכען די נקמה פון אַ ווייכהאַרציג יודיש מיידעל?

דעם 3-טען סעפּטעמבער ה. י. האָט האַניאַ זייענדיג אין וואַרטע-זאַל פון קינאָ „לונאַ" פּלוצלינג דערזעהען זיג־מונט'ן מיט זיין כלה. דאָס בלוט איז איהר פאַר אויפרעגונג און חרפּה געקו־מען אין פּנים אַריין. זי האָט זיך מעהר נישט געקענט בעהערשען, איז צוגע־גאַנגען צו זיגמונט'ן און מיט איהר פיין דאַמען-הענדעל דערלאַנגט איהר געוועזע־נעם געליבטען אַ פייערדיגען פּאַטש.

אַנ'אַוואַנטורע, געשריי, פּאָליציי, אַ פּראָטאָקאָל – און דאָס פּאָרל איז איינס נעבען אַנדערען פרייטאָג געשטאַנען פאַר'ן ריכטער פון פרידענס-געריכט.

נאָכ'ן אויסהערען אַ רייה עדות האָט דאָס געריכט פער'משפט, האַניאַ און זיגמונט ק. פאַר שטערען די עפענטלי־כע רוה צו 50 זלאָטעס שטראָף אָדער 4 טעג אַרעסט.

שטאָט-ראָט
הויבט אָן אַרבייטען.

(ב) היינטיגען דאָנערשטאָג קומט שוין פאָר די ערשטע זיצונג, נאָך די פעריען, פון לאָדזער שטאָט-ראָט.

אויפ'ן טאָג אָרדנונג געפינט זיך די פראַגע וועגען בודזשעט.

די יודישע ראַטמענער האָבען בדעה צו אינטערפּעלירען דעם שטאָט-ראָט, פאַרוואָס ס'איז נישט בעשטימט געוואָ־רען קיין שום סובסידיעס פאַר די יו־דישע שולען.

נאָך צום סכסוך
אין דער טעקסטיל-אינדוסטרי.

(–) מאָרגען וועלען פאָרקומען דע־לעגאַטען-פערזאַמלונגען אין די טעקס־טיל-פעראיינען וועגען דעם אויסן פון ווירקען, אַז די הוספה פון 5 פּראָצ. זאָלען אויך בעקומען די פאַבריק-מייס־טער און ביוראָ-אָנגעשטעלטע.

פערזאַמלונג פון קאַמאַשען-מאַכער-מייסטער-פעראיין.

(–) אונטער'ן פאָרזיץ פון ה' אָדער־בערג איז נעכטען פאָרגעקומען אַ פער־זאַמלונג פון קאַמאַשענמאַכער-מייסטער-פעראיין (פּאָלודניאָווא 4).

ס'איז בעטראַכט-געוואָרען די פראַגען וועגען רעאָרגאַניזירען דעם פעראיין און דער לאַגע אין פאַך. ס'זענען גע־ווען פאָרשלאָגען, אַז אַלע כאַלופּניקעס זאָלען אַריינטרעטען אינ'סאָציאַליסטישען פערבאַנד, וואָס ווערט איצט געגרינדעט.

אַ גענויעם בעריכט וועלען מיר ברענ־גען מאָרגען.

„טאָז"
די נייע פערוואַלטונג.

פרייטאָג איז פאָרגעקומען די קאָנ־סטיטואירענדע זיצונג פון דער נייער פערוואַלטונג פון „טאָז". ס'איז אויסגע־וועהלט געוואָרען אַ פּרעזידיום פון 7 פּערזאָן: ד"ר גאָלדמאַן פאָרזיצער, ד"ר שווייג, און איבזש. לעבענהאָפט אַלס ווי־צע-פאָרזיצענדע, ד"ר וואָלפזאָן און אַדוו. באָרונסקי אַלס סעקרעטאַרען, פרוי ד"ר מינדלין – קאַסירערין, און ד"ר ל. שיפּמאַן.

נאָכדעם זענען פערטיילט געוואָרען די בעזונדערע רעפעראַטען: פאַר שטראָל-היילונג – ד"ר ראַבינאָוויטש; שול-הי־גיענע א. קאַגאַן; פיזישע ענטוויקלונג – אינזש. זאָנענבערג; קינדער-היים – פרוי ד"ר מינדלין; זומער-קאָלאָניעס אינזש. לעבענהאָפט; שוץ פאַר שוואַנגערע פרוי־ען – ד"ר פּראָשקיער; אויפזיכט איבער זויג-קינדער פרוי ד"ר מאַרגאָליס; קול־טור און אויפקלערונג – ד"ר וואָלפזאָן; אַמבולאַטאָריום פאַר שול-קינדער – ד"ר ל. שיפּמאַן, פינאַנץ-סעקציע – מאַגיס־טער ראָזענבלום. ווירט פון לאָקאַל – אינזש. לעבענהאָפט.

ענדערונגען
אין דער לאָדזער פּאָליציי.

(-) דער ביז-איצטיגער לייטער פון דער 3-טער בריגאַדע פון אויספאָרשונגס-אַמט קאָמיסאַר דאַמאַנסקי, איז בעשטימט געוואָרען אַלס פּאָליציי-קאָמענדאַנט פון לאָדזער קרייז.

די קאָמענדע פון דער מלוכה-פּאָלי־ציי אין בזשעזשינער קרייז האָט אי־בערגענומען דער געוועזענער קאָמענ־דאַנט פון דער לאָדזער רייטער-פּאָליציי, קאָמיסאַר יעזשערסקי.

נעכטיגע זיצונג פון דער קהלה-פערוואַלטונג

שאַרפער וכוח וועגען דער שפּראַך פון דער געשעפטספיהרונג. — צו די שרעקליכע עניים פון די משוגעים זאָל העלפען די נייע קאָמיסיע.

באַלד ווי דער וויצע-פאָרזיצער בערגער עפענט די זיצונג, פאָדערט אָן דאָזאָר זעלמאַנאָוויטש, פאַרוואָס די קהלה-פערוואַלטונג האָט דערלאָזט, אַז מ'זאָל פאַר'ן נישט איינגעקאַסירטען עטאַט ביי אַ שניידער באַרושעק פערקויפען אויף אַ ליציטאַציע זיינע זאַכען. דאָזאָר אַדוואָקאַט ווייצמאַן ווייזט, אַז אַז ס'איז אַנ' אונפערהערטע עולה.

דער פאָרזיצער פון דער אַפּעלאַציע-קאָמיסיע דאָזאָר רופּ ערקלערט, אַז די קאָמיסיע-אַרבייט גוט, אַז זי קומט ענטגעגען פערשידענע ביטעס. אויך אין דעם פאַל האָט די קאָמיסיע פון 75 זל. פערקלענערט אויף 10, נאָר דער פּעטענט איז נישט געקומען בעצייטענס אָפּצונעהמען די דעציזיע.

אויך דאָזאָר האָפמאַן בעשטעטיגט, אַז די קאָמיסיע אַרבייט גוט און דער איינצעלנער פאַל איז פאָרגעקומען, ווייל ס'פעהלט נאָך דער נויטיגער אַפּאַראַט. דער אַלטער עטאַט איז נישט געווען ראַציאָנעל בעשטימט: רייכע מענשען זענען געווען בעשטייערט מיט 5 זל. און גאַנץ אָרימע מיט 75 און 100. אויב צוליב דער שולד פון דער קהלה ווערט מען פערקויפען זאַכען פון אַנ'אָרימאַן איז די קהלה מחויב איהם זיי צוריק אָפּקויפען.

דאָזאָר ווייצמאַן טראָגט אַריין אַ פאָרשלאַג, אַז צו די זיצונגען פון דער אַפּעלאַציאָנס-קאָמיסיע זאָלען צוגעלאָזט ווערען פערטרעטער פון פאַראיינען. דער פאָרשלאַג פאַלט אַדורך. דאַגעגען ווערט אָנגענומען דער פאָרשלאַג, אַז די קהלה פערוואַלטונג זאָל אינפאָרמירען דורך דער פּרעסע ווי אַזוי מ'דאַרף זיך בעגעהן ביי עטאַט-רעקלאַמאַציעס. דאָזאָר זעלמאַנאָוויטש פרעגט אָן, וואָס איז געוואָרען מיט דעם וואָס דער ראַבינאַט וויל נישט אויספיהרען די בעשלוסען פון דער פערוואַלטונג בנוגע די אָפּצאָהלען פאַר ערלעדיגען די פאָרמאַליטעטען אין ראַבינאַט און די געהעלטער פון די אַנגעשטעלטע. וויצע-פאָרזיצער בערגער ערקלערט, אַז דער ראַבינאַט האָט צוריקגעצויגען זיין ווענדונג און דער ענין איז ערלעדיגט געוואָרען.

די ווענדונג פון מורה-הוראה האָרצשטאַדק, אין וועלכער ער פאָדערט די קהלה-פערוואַלטונג צו אַ דין-תורה ווערט אָפּגעלעגט. ס'ווערט מיטגעטיילט, אַז די מאַכט האָט פעראָרדענט נישט מאַכען קיין שום אויסגאַבען ביז די גאַזשעס פאַר'ן ראַבינאַט וועלען נישט ווערען אויסגעצאָהלט.

מ'טרעט צו צום פונקט וועגען דעם, אַז די געשעפטס-פיהרונג פון דער קהלה זאָל זיין אין יודיש. ס'ענטוויקעלט זיך אַ הייסער ויכוח.

דאָזאָר זעלמאַנאָוויטש בעגרינדעט זיין פאָרשלאַג. דאָזאָר האָפמאַן שטיצט דעם פאָרשלאַג, ווייל די קהלה קומט אין קאָנטאַקט מיט יודען, וואָס פיל פון זיי קענען נישט קיין אַנדער שפּראַך. ער לעגט אָבער פאָר, אַז די געשעפטספיהרונג זאָל זיין אויך אין העברעאיש. דאָזאָר י. וואָידיסלאַווסקי מיינט, אַז מ'קען זיין אַ גוטער יוד נישט אָפּהענגיג פון דעם, וואָס פאַר אַ שפּראַך מען געברויכט. ער איז געגען יודיש, ווייל יודיש איז קיין שפּראַך נישט. (אגב, נים מען אונז איבער, אַז קיין שום אַנדער שפּראַך קען דאָזאָר וואָידיסלאַווסקי נישט)...

די דאָזאָרעס זעלמאַנאָוויטש און אַדוו. ווייצמאַן פּראָטעסטירען געגען דער בעהויפּטונג פון דאָזאָר וואָידיסלאַווסקי.

דאָזאָר דעפּ. מינצבערג ווייזט אָן, אַז נישט נאָר די ציוניסטען זענען פאַר העברעאיש, אויך זיין פראַקציע איז פאַר העברעאיש, הגם זיי רופען עס לשון-קודש.

ער איז פאַר אַלע דריי שפּראַכען. אַדוו. ווייצמאַן פּאָלעמיזירט מיט די פריהערדיגע רעדנער. ער ווייזט אָן אויף דער פּאָליטישער בעריימונג פון יודיש און כאַראַקטעריזירט די שטעלונג פון ה' וואָידיסלאַווסקי'ס גרופּע. איהרע אַסימילאַטאָרישע טענדענצען וועלען איהר סיי ווי נישט ראַטעווען: די יודישע און פּוילישע דעמאָקראַטיע וועלען זיי סיי ווי בעקעמפען. אַדוו. ווייצמאַן איז אויך געגען ה' האָפמאַנ'ס פאָרשלאַג וועגען העברעאיש ער פאָרלאַנגט, אַז די געשעפטס-פיהרונג זאָל זיין בלויז אין יודיש.

מיט איהם פּאָלעמיזירט דאָזאָר האָפמאַן. די יודישיסטען, זאָגט ער, זענען נישט פאַר יודיש, נאָר געגען העברעאיש. ער אונטערשטיצט יודיש, בעת די יודישיסטען בעקעמפען העברעאיש. ער לעגט ווידער פאָר, אַז די געשעפטס-שפּראַך אין דער קהלה זאָל זיין העברעאיש און יודיש.

דאָזאָר דעפּ. מינצבערג טראָגט אַריין אַ פאָרשלאַג, אַז די פראַגע זאָל איבערגעשיקט ווערען אין דער רעגולאַמין-קאָמיסיע און דער פאָרשלאַג ווערט אָנגענומען. דאָזאָר זעלמאַנאָוויטש גיט דאַן אָב אַנ'ערקלערונג, אַז דער דאָזיגער בעשלוס איז אַ פּראָטעסט געגען די יודישע מאַסען.

די וואַהלען פון אַ קולטור-קאָמיסיע ווערען לויט'ן פאָרשלאַג פון דעפּ. מינצבערג אָפּגעלעגט. ביים בעטראַכטען דעם פאָרשלאַג וועגען עפענען אַ לעזע-זאַל ביי דער קהלה ערקלערט דאָזאָר בערגער, אַז ער וועט זיין פאַר עפענען אַזאַ לעזע זאַל, אַז ס'וועלען זיין מיטלען. אָבער דאָרט זאָלען זיך געפינען נאָר רעליגיעזע ביכער און ספרים צום לערנען. אויך דאָזאָר י. וואָידיסלאַווסקי שטיצט דעם דאָזיגען פאָרשלאַג פון ה' בערגער, דערווייל אָבער ווערט דער פאָרשלאַג אָבגעוואָרפען.

דאָזאָר בערגער בעריכטעט וועגען דעם משוגעים-הויז אויף וועסאָלאַ. די לאַגע איז דאָרט אַ שרעקליכע. די קראַנקע ווערען געפרוירען און הונגערען. זיי בעקומען נישט קיין שום הילף. דער קאָמיטעט, וואָס פערוואַלטעט מיט'ן משוגעים-הויז איז נישט טעטיג. דער פאָרזיצער ה' ראָזענבלאַט קען זיך אליין נישט קיין עצה נישט געבען. ער לעגט פאָר צו... צו וועהלען אַ נייעם קאָמיטעט.

דאָזאָר זעלמאַנאָוויטש לעגט פאָר, אַז די קהלה זאָל איבערנעהמען די פיהרונג פונ'ם משוגעים-הויז. אַדוו. ווייצמאַן לעגט פאָר מ'זאָל עס איבערגעבען דעם „טאָז". ביידע פאָרשלאַגען זענען אַדורכגעפאַלען. ס'איז בעשלאָסען געוואָרען צו וועהלען א נייע קאָמיטע. און ס'זענען געוועהלט געוואָרען די דאָזאָרעס: ג. ניימאַן, י. וואָידיסלאַווסקי און אַדוו. ווייצמאַן און פון קהלה-ראַט — י. מ. וואָידיסלאַווסקי.

דער חנוכת הבית

פון נייעם מושב-זקנים-בנין.

(—) נעכטען 5 אַ זייגער נאָכמיטאָג איז פאָרגעקומען דער פייערליכער חנוכת הבית פון דעם נייען בנין און שוהל אין מושב זקנים אויף פּאָמאָרסקאַ 56.

צו דער פייערונג איז געקומען אַ זעהר גרויסער עולם סימפּאַטיקער פון דער דאָזיגער נוצליכער אינסטיטוציע.

די פייערליכקייט עפענט דער קאַנטאָר אַלטערמאַן מיט דעם גאַנצען סינאַגאָגען-כאָר מיט מה-טובו. דערנאָך האַלט אַ גרויסע רעדע דער פּרעזעס פון מושב זקנים ד"ר קראַקאָווסקי, וועלכער ווייזט אָן אויף דער גרויסער פילאַנטראָפּישער און געזעלשאַפטליכער אַרבייט פון פערשטאָרבענעם הערמאַן קאָנשטאַט און זיין פרוי מינאַ, וועלכע האָבען געגריגדעט דעם מושב זקנים. נאָכדעם ווי עס רעדען נאָך די ה"ה ב. אי. גליקסמאַן און ד"ר שווייג האַלט אַ בעגריסונגס-רעדע אין נאָמען פון דער יודישער קהלה ה' בערגער.

די אמת'ע פייערליכקייטען האָבען זיך ערשט אָנגעהויבען, ווען מ'האָט איבערגעטראָגען די ספרי-תורות פון דער אַלטער שוהל אין דער נייער, דער כאָר האָט געזונגען „מזמור שיר חנוכת הבית" און „הללויה".

נאָכדעם ווי קאַנטאָר אַלטערמאַן מאַכט אַנ'הזכרה הערמאַן קאָנשטאַט, ווערען געהאַלטען בעגריסונגען פון אַ גאַנצע רייהע אינסטיטוציעס, און די אָנוועזענדע שפּענדען גרעסערע סומען פאַר דער סימפּאַטישער אינסטיטוציע.

געעפענט די ווירטשאַפטליך-היגיענישע אויסשטעלונג.

נעכטען 11 אַ זייגער פאַרמיטאָג איז אין לאָקאַל אויף אַל. קאָשטשושקי 73 פאָרגעקומען די פייערליכע ערעפענונג פון דער ווירטשאַפטליך-היגיענישער אויסשטעלונג. די ערעפענונג האָבען בייגעוואוינט פאָרשטעהער פון מאַגיסטראַט, וואָיעוואָדזטווע, פערשידענע געזעלשאַפטליכע אינסטיטוציעס, פּרעסע, אַ פאָרשטעהער פון האַנדעלס-מיניסטעריום און אויך פיל פּריוואַטע געסט.

די אויסשטעלונג איז געעפענט געוואָרען אונטער די קלאַנגען פון אָרקעסטער מיט אַ בעגריסונגס רעדע איז אַרויסגעטרעטען דער שטאָדט-פּרעזידענט ציגאַרסקי.

די אויסשטעלונג אַליין מאַכט אַ גאַנץ אימפּאָזאַנטען איינדרוק. אַלע גרעסערע לאָדזער'פירמעס אויך אייניגע קראָקאָווער, טשענסטאָכאָווער, פּויזנער און אַנדערע האָבען אין פערשידענע קיאָסקען אַרויסגעשטעלט זייערע בעסטע אויסאַרבייטונגען.

מענער-מאַגאַזין-אַרבייטער שטרייקען.

אין פריטאָגדיגען נומער איז געווען געמאָלדען, אַז די מענער-מאַגאַזין-אַרבייטער האָבען געוואונען אַ הוספה פון 30 פּראָצ. די דאָזיגע ידיעה איז נישט ריכטיג. די דערמאָנטע הוספה האָבען בעקומען דאַמען-מאַגאַזין-אַרבייטער.

די מענער-מאַגאַזין-אַרבייטער שטרייקען ווייטער.

*

די דאַמען-בעשטעלטע-שניידער-אַרבייטער האָבען אַרויסגעשיקט אַ פאָדערונג צו די מייסטער אויף אַ לוין-הוספה פון 30 ביז 45 פּראָצענט, ס'איז געגעבען געוואָרען צייט אויף אונטערצושרייבען ביז מיטוואָך ד. 13-טען ד. ח.

מעלדונג.

דער וועג צום ציוניזם.

א.ד.ט. קומט פאָר מאָרגען 12 אָקטאָבער אין פילהאַרמאָניע זאָל אַ גראַנדיעזער מיטינג מיט'ן אָנטייל פון סיים-דעפּוטאַט יצחק גרינבוים פון וואַרשאַ, די קליינע צאָהל איבערגעבליבענע בילעטען צו בעקומען אין ציוניסטישען ביוראָ (צעגעלניאַנאַ 4) און „התאחדות" (שענקעוויטשאַ 3/5) און ביי מ. ב. גורין נאַוואָמיעסקאַ 15.

1402

וואָס יעדער רעזערוויסט מוז אונבעדינג וויסען.

אין וואָסערע פאַלען קען אָפּגעלעגט ווערען דאָס צושטעלען זיך? — ווי אַזוי דאַרף מען זיך אויפפיהרען ביי דער קאָנטראָל-פערזאַמלונג? — וועלכע שטראָפען זענען פאָראויסגעזען? — ענדערונגען אין די מיליטער-ביכלעך.

אויפ'ן סמך פון 85 אַרט. פון אויסטאַוו פון 23. מאַי 1924 (דזש. אוסטאַוו נומר 81 פאָז. 609) וועגען אַלגעמיינעם פליכט פון מיליטער-דינסט און די אַרטיקלען 579–636 פון די אויספיהר-פעראָרדנונגען צום דערמאָנטען אוסטאַוו, האָט דער מיניסטער פאַר מיליטער-ענינים דאָס רעכט, יעדעס יאָהר אין דער צייט פון 15. אָקטאָבער ביז'ן 15. נאָוועמבער צו רופען די רעזערוויסטען און לאַנדשטורמיסטען אויף קאָנטראָל-פערזאַמלונגען.

אַ חוץ די בעקאַנטע קאַטעגאָריעס מיליטער-אַנגעהעריגע פּערזאָנען, וועלכע זענען צוליב זייער אַמט, אָדער אַנדערע בערעכטיגטע סבות פטור פון דער פליכט זיך צושטעלען אויף דער קאָנטראָל-פערזאַמלונג, קענען נאָך בעפרייט ווערען פון דער פליכט זיך צושטעלען אויף דער קאָנטראָל-פערזאַמלונג פאָלגענדע רעזערוויסטען:

1) די וועלכע וואוינען שטענדיג אין אויסלאַנד.

2) די וועלכע זענען קראַנק און זייער קראַנקהייט ווערט בעשטעטיגט דורך אַ רעגירונגס-דאָקטאָר, אָדער אפילו דורך אַ פּריוואַטען דאָקטאָר, וועמענס צייגניש מוז אָבער אין אַזאַ פאַל בעשטעטיגט ווערען דורך דער מאַכט.

3) די וועלכע דאַרפען ערלעדיגען אָדער מוזען, בעת דער קאָנטראָל-פערזאַמלונג אָוועקפאָהרען ערלעדיגען אַ נישט פאַרגעזעהענעם דרינגענדען פערזענליכען בערוף אָדער פאַמיליע-ענין.

4) וועמענס אַ משפחה מיטגליד איז געפעהרליך קראַנק אָדער געשטאָרבען.

די אויסגערעכנטע פּערזאָנען מוזען 14 טעג פאַר דער קאָנטראָל-פערזאַמלונג דערלאַנגען אין פ.ק.או. וואו זיי געהערען אַ מאָטיווירטע בקשה. צו דער בקשה דאַרף צוגעלעגט ווערען אַלע דאָקומענטען צוזאַמען מיט אַ בעשטעטיגונג פון דער פּאָליציייאישער אָדער קאָמונאַלער מאַכט (רעגירונגס-קאָמיסאַריאַט, סטאַראָסטוואָ, מאַגיסטראַטען), אַז די אומשטענדען, אויף וועלכע עס בערופט זיך דער פּעטענט, שטימען מיט דער ווירקליכקייט. אויב צוליב'ן קורצען טערמין איז דער רעזערוויסט נישט ביכולת צו דערלאַנגען קיין בקשה, קען ער די דאָקומענטען בעלעגען אין רעגירונגס קאָמיסאַריאַט.

די רעזערוויסטען, וועלכע זענען בעפרייט געוואָרען אויף זייער בקשה פון דער פליכט זיך צו שטעלען אויף דער קאָנטראָל-פערזאַמלונג, מוזען אונבעדינגט זיך שטעלען שפּעטער צו דער דערגענצונגס-קאָנטראָל-פערזאַמלונג, וועלכע קומט פאָר אין 14 טעג נאָך דער אייגענטליכער פערזאַמלונג.

צו דער ערגענצונגס קאָנטראָל-פערזאַמלונג דאַרפען זיך אויך צושטעלען די יעניגע רעזערוויסטען, וועלכע האָבען פערשפּעטיגט, אָדער זענען גענצליך נישט געקומען צו דער הויפּט-קאָנטראָל-פערזאַמלונג.

די רעזערוויסטען, וועלכע זענען צו דער דערגענצונגס-קאָנטראָל-פערזאַמלונג אויך נישט געקומען ווערען גערופען דורך נאָמענטליכע אויפפאָדערונגען צו אַנ'אויסערגעוועהנליכער קאָנטראָל-פערזאַמלונג. אויב אַ רעזערוויסט קען צוליב אַ בעגרינדעטער סבה אויך צו דער אויסערגעוועהנליכער פערזאַמלונג, אין דער בעשטימטער צייט נישט קומען, דאַרף ער אומבעדינגט וועגען דעם מיטטיילען דעם קאָמענדאַנט פון דער פ. ק. או.

די רעזערוויסטען, וועלכע האָבען זיך דורך דער צייט איבערגעצויגען אויף שטענדיג אין אַנ'אַנדער שטאָט, דאַרפען זיך שטעלען צו דער קאָנטראָל-פערזאַמלונג אויפ'ן נייעם וואוינאָרט, אַלץ איינס צו עס געהער צו דער זעלבער אָדער אַנדערער פ. ק. או. די רעזערוויסטען, וועלכע האָבען זיך אין משך פון דער קאָנטראָל-פערזאַמלונג אויף שטענדיג איבערגעצויגען אין אַנ'אַנדער שטאָט און האָבען דעריבער זיך נישט געשטעלט צו דער קאָנטראָל-פערזאַמלונג דאַרפען זיך אומבעדיגט שטעלען אויפ'ן נייעם וואוינאָרט צו דער צוגאָב-קאָנטראָל-קאָמיסיע.

אויף דער קאָנטראָל-פערזאַמלונג טאָר מען נישט מיטברענגען קיין שטעקען, בעת דער קאָנטראָל-פערזאַמלונג איז פערבאָטען צו רייכערן נישט בלויז אין לאָקאַל, נאָר אַפילו אויך נישט אויפ'ן פּלאַץ, וואו די קאָנטראָל-פערזאַמלונג קומט פאָר. די פערזאַמעלטע מיליטער אַנגעהעריגע פּערזאָנען מוזען זיך פערהאַלטען רוהיג, אויסמיידען קאָנפליקטען און נישט פירען צווישען זיך קיין געשפּרעכען, וואָס קאָנען שטערען די אַרבייט. פאַר יעדען פערברעכען, וואָס ווערט בעגאַנגען אין דער צייט פון דער אַמטירונג פון דער קאָנטראָל-פערזאַמלונג איז דער רעזערוויסט פּראָנטוואָרטליך דיסציפּלינאַר, אָדער געריכטליך לויט די מיליטערישע געזעצען. אָפּהענגיג פון כאַראַקטער פון פערברעכען ווערט דער שולדיגער רעזערוויסט תיכף בעשטראָפט דורכ'ן אָפיציר, וואָס פירט אָן מיט דער קאָנטראָל-פערזאַמלונג, אָדער דורכ'ן קאָמענדאַנט פון דער פ. ק. או. אויב דאָס בעגאַנגענע פערברעכען קוואַליפיצירט זיך שאַרפער, אַזוי, אַז אויף אַ דיסציפּלינאַרען אופן לאָזט זיך עס נישט בעשטראָפען, שיקט דער קאָמענדאַנט פון דער פ. ק. או. איבער דעם פערשולדיגטען רעזערוויסט צוזאַמען מיט'ן בעלאַסטענדען מאַטעריאַל צו דער דיספּאָזיציע פון דער מיליטערישער געריכטס-מאַכט.

אין אַלע 3 פאַלען ווערט דער אָנגעקלאָגטער תיכף אָפּגעפירט אין מיליטערישען אַרעסט אָדער טורמע.

אויף דער קאָנטראָל-פערזאַמלונג האָבען די אינטערעסירטע דאָס רעכט צו דערלאַנגען פערשידענע בקשות און אַנקלאַגען וועגען אַלע ענינים, וואָס האָבען אַ שייכות מיט'ן מיליטער-דינסט. אויב דורך דער צייט האָט זיך דער געזונד-צושטאַנד פון רעזערוויסט אַזוי פערערגערט, אַז די בעקומענע אויף דער פּאָבאָר-קאָמיסיע קאַטעגאָריע ענטשפּרעכט שוין נישט מעהר דער דאַמאָלס אָפּגעשאַצטער לאַגע, קען דער רעזערוויסט דערלאַנגען אויף דער קאָנטראָל-פערזאַמלונג אַ בקשה וועגען ענדערען די קוואַליפיקאַציע. צו דער בקשה מוז ווערען בייגעלייגט אַנ'ענטשפּרעכענדע צייגניש פון אַ מיליטערישען אָדער רעגירונגס-דאָקטאָר.

ביים אָנהויב פון דער קאָנטראָל-פערזאַמלונג דאַרף יעדער אויסגערופענער רעזערוויסט אָדער לאַנדשטורמיסט דערלאַנגען זיין מיליטעריש ביכעל מיט אַלע מיליטערישע דאָקומענטען.

די פּערזאָנען, אין וועמענס מיליטערישע ביכלעך זענען פאַרהאַן טעותים אָדער די אָנגעגעבענע פּרטים האָבען זיך שוין געענדערט, דאַרפען געדענקען אויפמערקזאַם צו מאַכען אויף זיי דעם בעאַמטען און די אַלע נישט-ריכטיגקייטען וועלען אויסגעבעסערט ווערען.

ביים בעקומען צוריק דאָס מיליטערישע ביכעל נאָכ'ן דורכפיהרען די געהעריגע פאָרמאַליטעטען, דאַרף יעדער רעזערוויסט נאָכזעהן, צי עס איז פערנאָטירט, אַז ער האָט זיך געשטעלט צו דער קאָנטראָל-פערזאַמלונג; דעסגלייכען צו עס זענען בעזייטיגט געוואָרען די אָנגעוויזענע טעותים, די פּערזאָנען, וועלכע שטעלען זיך צו דער קאָנטראָל-פערזאַמלונג אָהן אַ מיליטעריש ביכעל אָדער זייער ביכעל ווערט צוליב געוויסע סבות פערהאַלטען, דאַרפען אומבעדינג צו פאָדערען אַ בעשטעטיגונג, אַז זיי האָבען זייער פליכט דערפיהלט.

די פּערזאָנען, וועלכע אונטערליגען דער קאָנטראָל-פערזאַמלונג, האָבען נישט קיין רעכט צו פאָדערן אַ פערגיטיגונג פאַר די הוצאות, וואָס זיי האָבען געמאַכט אין צוזאַמענהאַנג מיט'ן אויספיהרען זייער פליכט.

י. אינפעלד.

האנדעלס-איבערזיכט פון דער וואך

א שטילשטאנד אויפ'ן טעקסטיל-מארק.-די פאבריקאנטען און דער קאנפליקט מיט די טעקסטיל-ארבייטער.-דער מצב פון עקספארט.-דער ענגלישער קוילען-שטרייק און זיין ווירקונג.-שטילשטאנד אין בוימוואל און אויפלעבונג אין קאמגארן.

אויפ'ן לאדזשער טעקסטיל-מארק איז די פאריגע וואך אדורך זעהר נישט יום-טוב'דיג. קיין גרויסער אנפאהר פון סוחרים איז נישט געווען און די, וואס זענען געקומען, האבען געמאכט זעהר פארזיכטיגע און קליינע בעשטעלונגען. די שטימונג אויפ'ן האנדעלס-מארק איז זעהר אנ'איינגעהאלטענע. גורם געווען צו דער שטימונג האבען א גאנצע רייהע סבות: ערשטענס, דער אומשטאנד, וואס אויפ'ן אינטערנאציאנאלען מארק האט זיך אנגעהויבען א געוואלדיגע בעסע אויף בוימוואל און די פרייזען זענען געפאלען ביז 15 פראצענט.

די אינדוסטריעלער זענען מיט זייערע פרייזען נישט אראפ און ווילען קינסטליך אויפהאלטען די פרייזען. געענדערט האבען זיך נאר די פערקויפס-בעדינגונגען אין די גרויסע הורטאוניקעס ווערען א ביסעלע וועכער, אויב דער קונד איז נאר א זיכערער מיט זיין קרעדיט-פעהיגקייט. די אינדוסטריעלער אגב האבען זיכער געוואלט, אז דער קאנפליקט מיט די טעקסטיל-ארבייטער זאל זיך פערענדיגען מיט א שטרייק: דאס וואלט זיי געהאלפען איינצוהאלטען די פרייזען אויף דער איצטיגער הויך.

דער הויך-סעזאן פון עקספארט איז שוין פאריבער. ס'ווערט נאך נאטירליך עקספארטירט ווערען גענוג קיין אויסלאנד, אבער די בעשטעלונגען ווערען שוין אלץ קלענער און געהען שוין צו ענדע. שוין אין סעפטעמבער איז דער עקספארט קיין רומעניען געווען קלענער אויף 1 און א האלבען מיליאן זל. די גוטע וועטערען, וואס האבען זיך בעשטעלט אין די לעצטע טעג האבען אויך וורם געטוע, צו דעם רעלאטיווען שטילשטאנד. די פויערים זענען בעשעפטיגט אויף די פעלדער און קויפען נישט, די פראווינצער קונים מאכען דערפאר נישט קיין נייע קניות. צו דעם אלעם קומט נאך צו א ריין פסיכאלאגישע ערשיינונג — דער קוילען-שטרייק אין ענגלאנד האלט ביים פערענדיגט ווערען. זיין בעדייטונג פאר דער אלגעמיינער ווירטשאפט אין פוילען איז אזוי שטארק איבערגעטריבען געווארען, אז די מורא פאר דעם פערענדיגען זיך פון שטרייק רופט ארויס א געדריקטע שטימונג און האלט אפ פיל סוחרים פון נייע טראנזאקציעס. און נאך אנ'ערשיינונג, וואס דארף נישט ארויסרופען קיין בעאומרוהיגונג, נאר דארף אבער ציהען אויף זיך די אויפמערקזאמקייט. איצט ווערען פעליג די פערפליכטונגען, וואס די סוחרים האבען אויסגעשטעלט בעת דער דאלאר איז געשטאנען ביי 11. די פערפליכטונגען זענען אויסגעשטעלט געווארען אין זלאטעס, ד. ה., אז די סוחרים האבען פערלוירען ביז 18 פראצענט אין די סחורות. ביי א לעבעדיגען אומזאץ פון די סחורות קען א געשעפט אויסהאלטען דעם דאזיגען פערלוסט און טרייבען ווייטער דאס רעדעל. פאר די שוואכערע געשעפטען איז עס שווער און ס'קומען טאקי אן די ערשטע שוואלבען, דערוויל אין פראיינצעלטע פאלען, ווען ס'קומען אן פראטעסטען און מ'פערלאנגט פראלאנגאציעס, אדער מ'שיקט חירות. איצט האלט ווידער אז די פרייזען זאלען פאלען, ווייל בוימוואל איז ביליגער געווארען, ווערט דעריבער פערשטענדליך, פארוואס נישט נאר די אינדוסטריעלער, נאר אויך די סוחרים וואלטען גערן געוואלט, אז ס'זאל אויסברעכען א טעקסטיל-שטרייק. דער קינסטליכער מאנגעל אויף סחורה וואלט דאן אויפגעהאלטען די פרייזען אויף זייער איצטיגער הויך. פאר סוחרים, וואס האבען סחורות אויף די לאגערן, קען דאס פאלען פון די פרייזען ווערען א סבה פון אויב נישט א קאטאסטראפע, איז יעדענפאלס פון א שווערער סיטואציע. האבען זיי טאקי מורא פאר א עווענטועלער פרייזען-ירידה און קויפען נישט קיין נייע זאפאסען. די לאגע איז דערפאר נישט קיין קלארע. די פאבריקען ארבייטען דערוויל אויף דער גאנצער „פארע".

אויך אויפ'ן בוימוואל-גארן-מארק האט געהערשט א שטילשטאנד. פאר די יו"ט-וואכען האט זיך אין די שפינערייען אנגעזאמעלט א ביסעל גארן און קיין מאנגעל האט זיך נישט געפיהלט. די פרייזען זענען געפאלען מיט א 2 סענט, ווייט נישט אין דער פראפארציע ווי די רויה-בוימוואל אויפ'ן אינטערנאציאנאלען מארק. אבער אונזערע שפינער האבען זיך קיינמאל כמעט נישט גערעכענט מיט די אויסלענדישע פרייזען. די פרייזען פלעגען רעגולירט ווערען לויט'ן געברויך און פאדערונג פונם אינערליכען מארק. דאס האט טאקי גורם געווען, אז ס'איז אימפארטירט געווארען פיל פערטיגע בוימוואל-גארן פון טשעכיען און עסטרייך. א ענין וואס די רעגירונג וואלט זיך געמעגט מיט איהם פאראינטערעסירען. דערווייל קויפט מען וועניג, ס'ערווארט א ווייטערדיגען פאלען פון די פרייזען און מען נוצט אויס די זאפאסען, וואס יעדער האט אויפ'ן לאגער.

א פונקט פערקעהרטע ערשיינונג איז מיט די קאמגארן-אויסארבייטונגען. די פרייזען אויף קאמגארן זענען ביי אונז אין פוילען שטארק געשטיגען אין פערגלייך מיט די אויסלענדישע. דער עקספארט קיין אויסלאנד, וואס האט בעטראפען ביז 60-65 פראצענט פון דער אלגעמיינער פראדוקציע, האט זיך סער, קלענערט, ווייל ס'איז פשוט נישט געווען, וואס צו עקספארטירען און דא האט מען בעצאהלט בעסערע פרייזען. איצט ווען וואל איז אויפ'ן אינטערנאציאנאלען מארק געשטיגען, האבען זיך די פרייזען אויסגעגליכען, און דער עקספארט וועט וואהרשיינליך שטייגען.

א. נ.

דער בעוואוסטער הערען-שניידער
M. ROGOZIŃSKI
וועלכער האט געוואוינט אויף נאווא-צעגעלניאנא 14, איז צוריקגעקומען און וואוינט איצט אויף 42 פעטריקאווער 42
בעשטעלונגען ווערען אנגענומען און אויסגעפערטיגט לויט די נייעסטע מאדעלען צו צוגענגליכע פרייזען.
ספעציאליסט: פעלץ-ארבייט. קומט איבערצייגט אייך! 1152

יורידישע עצות.

אין דער דאזיגער אפטיילונג גיט די רעדאקציע פון „נייעם פאלקסבלאט" ענטווארטען אויף יורידישע אנפראגען, וואס ווערען צוגעשיקט נאר שריפטליך פון אונזערע לעזער.

קופאן.
יורידישע אפטיילונג
פון „נייעם פאלקסבלאט"

בײַם דערלאנגען אנ'אנפראגע אויף א יורידישע עצה דארף צוגעלעגט ווערען דער קופאן מיט דער דאטע פון טאג, ווען די אנפראגע ווערט אריינגעגעבען. אויף אנפראגען אהן קופאן וועט קיין ענטפער נישט געגעבען ווערען.

גילטיג דעם 11. אקטאבער 1926.

2204. א לעזער פון זשארגאוו.
עס קען נאר דעמאלס אנשטיין א פראגע וועגען צוצוציהען אייך צו געריכטליכע פעראנטווארטליכקייט, ווען דורכ'ן וואלד איז נישט פערהאן קיין דורכפוהר און איהר האט זיך אין דעם וואלד געפונען אהן בערעכטיגטע טעמים, אלץ איינס צי דער וואלד איז א פריוואט- אדער מלוכה-אייגענטום, קוים האט איהר ביים אנקומען אין וואלד נישט געפונען קיין מעלדונג, אז דער אריינגאנג פאר פרעמדע איז פערבאטען, קאן מען אייך בלויז אויפ'ן גרונד פון דעם פאקט וואס איהר האט זיך דארט געפונען, אייך נאך נישט צוציהען צו פעראנטווארטליכקייט סיידען איהר האט זיך דארט געפונען מיט א פוהר, אדער האט מיט זיך געהאט א האק. אין ערגסטען פאל דראהט אייך א געלד-שטראף.

2205. ל. קראקאווסקי.
מען קאן דעם וויראק אריינטראגען אין דער היפאטעק.

2206. א סוחר פון נאוואמינסק.
א שותף פון א קאמאנדישאווע ספולקע איז פעראנטווארטליך פאר די היזקות בלויז אין דער הויך פון דער סומע, וויפיל ער האט אריינגעטראגען אדער געדארפט אריינטראגען אין שותפות.

2207. גראס.
מען קאן ערקלערען אנ'אופאדלאשץ א בעל-חוב בלויז אין דעם פאל, ווען ער שטעלט פאקטיש אפ דאס צאלען זיינע חובות. דאגעגען איז נישט פערהאן קיין גענוגענדער רעכטליכער גרונד צו ערקלערען אנ'אופאדלאשטש בלויז אויפ'ן סמך, וואס דער מלוה קאן בעווייזען, אז דער מאטעריעלער מצב פון בעל-חוב איז אזעלכער, אז ער איז נישט ביכולת צו בעצאהלען זיינע חובות.

2208. דעם זעלבען.
דאס דעקען דעם חוב מיט פיקטיווע אדער וואלוטלאזע וועקסלען גיט דאס גלייכען נאך נישט קיין גרונד צו ערקלערען אנ'אופאדלאשץ.

2209. יעקב פ.
אויב איהר האט נישט קיין שריפטליכען דאקומענטען אויף'ן חוב. ווערט די פרעטענציע פערלעטערט נאכ'ן יאר.

2210. א לעזער פון שענקיעוויטש 9.
אויב דער בעל-חוב איז שוין אלט 70 יאהר קאן מען איהם נישט ארעסטירען. אויף'ן ארעסט מוז זיין א בעזונדערער וויראק.

2211. ק. ק-סקי.
אלץ איינס צו דער איז טיילוויז אדער אינגאנצען געווארען צו שאנדען, קוים איז נאך נישט פערביי קיין 10 יאהר, קאנט איהר דעם אונטערנעמער צוציען צו פעראנטווארטליכקייט. איהר מוזט אבער אויפווייזען, אז דער בנין איז צושאנדען געווארע, צוליב דעם פעלערהאפטען בויען. בכלל איז פאר אייך געוואונשען, אז איהר זאלט זיך פערשטענדיגען וועגען דעם ענין מיט אונזער יוריסט פערזענליך אין רעדאקציע

2213. י. בראנשטיין.
דער פאקט אליין, וואס איהר האט גענומען א קאנטא אויפ'ן חוב, נעהמט ביי אייך נאך נישט צו דאס רעכט, זיך צו בעטייליגען אין אוקלאד צוזאמען מיט די איבעריגע מלוות, סיידען איהר האט זיך גוטוויליג אפגעזאגט פון די רעכט צו פאדערן דעם רעשט חוב.

Dr. med. I. WAJNBERG
Cegielniana 47 tel. 26-02
אונערלאכע קראנקהייט. בעצ. לונגען און האַרץ-קראנקהייטען בעשטראלונגען מיט קונסטליכע בערג-זון
נעמט אן פון 3—5 נאכמיטאג. 137

Dr. med.
EYCHNER Jakób
Aleja 1-go Maia 16, Tel. 11-24
איינערליכע- און קינדער - קראנקהייטען
נעמט אן פון 6-7, זונטאג פון 3—4

INFORMACJE o zdolności kredytowej Kupców i Przemysłowców w całej Polsce.
INKASO należności z weksli zaprot. w całej Polsce.
KTO DOPUSZCZA weksle do protestu w Polsce? Odpowiadamy na zapytania o poszczególnych kontrahentach.
WYWIAD KREDYTOWY sp. z ogr. odp. Łódź, Piotrkowska 104, tel. 29 30 i 41.04.

רעיעל! ביליג!
די נייעסטע פערפומען, קרעמען, פואלעט זייפען, קעלנישע און בלומען - וואסערן, פודער הויביגאן, קאטי און אנדערע צו רעדוצירטע פרייזען עמפפעהלט
פערפומעריע דרוקער,
!! זאוואדזקא 7 !!
פאר אנגראסיסטן — ראבאט!
רעיעל! ביליג!

ער זעהט זיין לויה אויף א הויכען בארג

א פאנטאזיע פון א רייכען יאפאנער.

ווען באראן קיהאטשורא, א טאקיאער מולטי-מיליאנער, וועט שטארבען, וועט מען זיין קערפער פערברענען, די אש ארויפטראגען אויפ'ן שפיץ פון בארג אקעישי, איינער פון די סאמע העכסטע בערג, און פון דארט וועט מען די אש אוועקלאזען מיט ן ווינד אין פערשידענע ריכטונגען.

אזוי איז דער רצון פון רייכען באראן, וועלכער איז שוין איצט נייינציג יאהר אלט.

באראן קיהאטשורא האט חשק בעקומען צו זעהן דעם פלאץ, וואו זיין „ווינד-לויה" וועט פארקומען, און אויספלאנצווען און דיקטירען ווי אזוי די זאך זאל אנגעהן. איז ער ארויף אויפ'ן שפיץ בארג, צעהנטויזענד מיט 300 פוס הויך, און איז אהין געקומען בשלום און זיך אומגעקעהרט צוריק בשלום.

דאס האט לעצטענס פאסירט, אין דער איינציגער איין זיין עלטער, וואס האט אונטערגענומען און דורכגעפיהרט אזא זאך.

אבער זאגען, אז דער אלטער מאגנאט איז ארויפגעקלעטערט דעם בארג, וועט אין אמת'ן זיין נישט ריכטיג, דאס רעדט זיך בלויז אזוי „ארויפגעקלעטערט", בעת אין דער ריכטיגקייט האבען הונדערט מענשען געארבייט ארויפצונעהמען איהם און ארונטערברענגען צוריק.

אבער אפילו אזוי איז דאס אויך געווען א געוואגטע אונטערנעהמונג פון א נייינציג יעהריגען זקן, וועלכער האט גענוג געלד צו פערשאפען זיך בעסערע פערגעניגענס ווי אפילו געטראגען ווערען אזוי הויך.

באראן קיהאטשורא איז אפגעפאהרען פון טאקיא מיט דער באהן צו דער קאשין-געגענד, וואו דער בארג אקעישי געפינט זיך. אכציג קולים (טרעגער) אויסער דאקטוירים, קרובים, צייטונגס-לייט און דינער, וואס זענען מיט איהם צוזאמענגעקומען. מען האט דעם אלטען אריינגעזעצט אין א טראג-שטוהל און מען האט איהם געטראגען. עס פערשטעהט זיך, אז נישט די אלע אכציג מיט א מאל נור צו צטליכע. און זענען די ערשטע מיד געווארען, האבען זיי אנדערע איבערגענומען און אזוי ווייטער.

דער קאראוואן האט זיך גצצויגען בארג ארויף גאנץ לאנגזאם, און איז מען געקומען אין פלעצער וואו מען האט געדארפט אריבערגעהן שמאלע, טיפע גראבענס און מען האט דעם באראן נישט געקענט טראגען אין שטוהל, האט איהם א „קולי" איבערגעטראגען אויפ'ן פלייצע.

אויפ'ן שפיץ בארג האט דער אלטער באראן געלאזט פראווען א לויה-צערעמאניע אזוי ווי ער וויל, אז מען זאל נאך זיין טויט נאך איהם פראווען. ער האט געהייסען אננעהמען א כלי מיט זאמד און בעצייגט ווי אזוי מען זאל עס פונאנדערשיטען אין אלע זייטען און דערביי זאגען געוויסע תפילות. ער אליין האט אויך תפלה געטון צו די געטער פאר'ן שלום פון לאנד און קעניג.

דער באראן מיט זיינע מענשען זענען נישט ארויף אויפ'ן בארג מיט לעדיגע הענד. מען האט א היין מיטגעבראכט א פעסעל משקה מיט צובייסען און נאך דער כלומר'שטדיגער לויה האט דער עולם זיך א ביסער געלאזט וואוילנעהן. מען האט געטרונקען, צוגעביסען און געווארפען ראקעטען אין די לופט.

איידער דער קאראוואן האט זיך אומגעקעהרט צוריק, האט מען אויפ'ן שפיץ בארג אויפגעשטעלט א הילצערנעם זייל אויף וועלכען מען האט אויסגעקריצט דאטום און דעם צוועק פון זייער זיין דארט.

באראן קיהאטשורא איז צוריק געקומען אין זיין היים אין טאקיא א צופרידענער און העכסט שטאלץ דערויף, וואס ער איז דער איינציגער נייינציג-יעהריגער מאן, וואס האט ווען דערגרייכט דעם שפיץ פון בארג אקעישי.

ZWIEDZ WYSTAWĘ GOSPODARSKO-HYGIENICZNĄ w ŁODZI
Al. Kościuszki 73, 75, 77
„Targ Rzemieślniczy".
Koncerty—Radjo—Kino. 1485 Wejście 1 złoty.

דער קאמף מיט פערברעכער
אין פערשידענע לענדער.

ווי בעוואוסט, איז אין בערלין לעצטענס פארגעקומען אן אינטערנאציאנאלער פאליציי-קאנגרעס, אין וועלכען עס האבען זיך בעטייליגט פאליציי-פארשטעהער פון כמעט אלע לענדער פון דער וועלט. יעדער פון די פארשטעהער האט אויף׳ן קאנגרעס אפגעגעבען א בעריכט וועגען דער טעטיגקייט פון דער פאליציי אין זיין לאנד, ווי אויך די אינטערעסאנטסטע און פערוויקעלטסטע קרימינעלע פאלען אין זיין פראקטיק.

מיר ברענגען דא אייניגע פון די אינטערעסאנטסטע בעריכטען וועגען דער טעטיגקייט פון דער פאליציי אין די ווייטע אויסער-אייראפעאישע מדינות.

דער שעף פון דער קאירער פאליציי (עגיפטען) מ. שאיר-ביי, גיט איבער וועגען דער טעטיגקייט פון דער עגיפטישער פאליציי;

„אונזער עגיפטישע פאליציי האט זיך שוין איינגעגעבען צו פאלען אויף די שפורען און ארעסטירען א סך ארגאניזירטע אינטערנאציאנאלער פערברעכער.

מיט א קורצער צייט צוריק האבען מיר געהאט געוויסע שוועריגקייטען מיט אויסגעפינען די מערדער פון איינעם א דוס, וואס מען האט דער׳הרג׳עט אין קאירא.

אבער מיט א סך מיה און אנשטרענגונג האט אונזער פאליציי איבערגענומען א בריף פון דעם מערדער, אין וועלכען ער האט געבעטען, אז זיין פאמיליע זאל ארויסשארען צו איהם אין מעקסיקא. מיר האבען געענטפערט אויף דעם בריף אין נאמען פון דעם מערדערס פאמיליע, און אינגיכען זענען ארויסגעפאהרען צוויי קרימינאל-בעאמטע וועלכע האבען איהם אין מעקסיקא ארעסטירט.

איינער פון די קאמפליצירטסטע פאלען אין די לעצטע יאהרען איז פארגעקומען אין אלעקסאנדריען אין 1913. דאמאלס איז דארטען אויף א שרעקליכען אופן ערמארדעט געווארען דער רייכער און חשובער בירגער קאראם. די פאליציי האט אויסגעפונען, אז די מערדער זענען געוועזען צוויי דייטשע מאטראסען, אבער זיי זענען אריין ווי אין וואסער.

די עגיפטישע מלוכה האט אפילו בעשטימט א בעלוינונג פון 45,000 מארק פאר׳ן אויסגעפינען די מערדער, אבער מען האט זיי נישט געקאנט כאפען.

די פאליציי איז ענדליך געוועזען אויף די שפורען, אז די מערדער זענען אנטלאפען אין אינדיען. מען האט זיי טאקע דארטען פערהאלטען, אבער דא האט מען זיך ווידער אנגעשטויסען אויף דיפלאמאטישע שוועריגקייטען, ווייל צווישען אינדיען און עגיפטען איז נישטא קיין אפמאך וועגען פערברעכער-אויסטויש.

ס׳האט זיך איינגעגעבען צו שליסען אזא אפמאך און מען וואלט שוין געקאנט ארויספיהרען די מערדער פון אינדיען. דער דייטשער קאנסול אין אינדיען האט אבער נישט געלאזט איבערגעבען די מערדער צו אן עגיפטישע געריכט, און מען האט זיי געמוזט איבערגעבען א דייטשען געריכט, וועלכער האט זיי צוגעמשפט צו לעבענס-לענגליכער קאטארגע.

דער פאליציי-מאיאר פערייראא פון האוואנא אויף קובא דערצעהלט:

דאס לייכטע, פרעהליכע און ברויזענדע לעבען אין האוואנא מיט זיין זארגלאזער בעפעלקערונג האט שטענדיג צוגעצויגען צו זיך די אינטערנאציאנאלע פערברעכער-וועלט.

אין האוואנא שמוגעלט מען אריין גרויסע פארטיעס קאקאאין און אנדערע אלקאהאל-גיפטען, פון דארטען פירט מען זיי קיין אמעריקא. פראסטיטוציע און כיליגאניזם האבען ביי אונז אויך א ברייטען פעלד זיך צו ענטוויקלען. די המצאות און שפיצלעך, וואס מיט זייער הילף פירען דורך מיט פערברעכער זייער טעטיגקייט, זענען ממש צו בעוואונדערן.

לעצטענס איז פון בארצעלאנא אנגעקומען א שיף וואו עס זענען געווען זיבען גרויסע פעסער מיט וויין. די פעסער זענען דורכגעגאנגען דורכ׳ן צאל-אמט, און מען האט אין זיי נישט אנטדעקט קיין שום פערדעכטיגע זאך, אבער דער שעף פון אונזער פאליציי, גענעראל דארדיטא האט געהייסען זיי עפענען. אבער ביים עפענען האט מען אויך נישט געפונען: די פעסער זענען געווען ביז אויבען אנגעגאסען מיט גוטען שפאנישען וויין. אבער דער פאליציי-שעף איז אויפמערקזאם געווארען אויף צוויי דראטען, וועלכע האבען זיך אין יעדען פאס געצויגען פון ראנד אראפ. דער בעאמטער האט אנגענומען די דראטען אין האנד און ארויסגעצויגען פון מיטען פאס א בלעכענע קאן, וואס איז געווען אנגעפילט מיט אפיום, און די אלע זיבען פעסער זענען געווען הונדערטע פונט אפיום אין ווערט פון 40,000 דאלאר.

דר. ק. איקאווא, דער פאליציי-דירעקטאר פון טאקיא דערצעהלט פאלגענדען פאל:

מיט א יאהר צוריק איז ביי אונז געווען א מילפאכיגער מערדער מיט׳ן נאמען אנישי, וועלכער האט שוין דערהרגעט א סך מענשען, אויך פאליציי-בעאמטע.

אנישי איז פריהער געווען אן אקראבאט, און דעריבער איז ער געווען אזוי פלינק, קלוג און דרייסט, אז די פאליציי האט איהם נישט געקאנט כאפען. ער איז געווען זעהר איינגעהאלטען, האט נישט געטרונקען, נישט געשפילט אין קארטען, נישט געהאט צו טון מיט פרויען — ווי אזוי איז ער געווארען א פערברעכער?

גאר פשוט: ער האט זיך אמאל פערטראכט איבער זיין לעבען, און ער איז געקומען צו אויספיר, אז ער פערמאגט נישט קיין שום גוטע מעלות און אז ער איז נישט בכח אויפצוטאן קיין גוטס און צו ברענגען נוצען דער מענשהייט. דעריבער האט ער בעשלאסען אומצוברענגען אזוי פיל מענשען, וויפיל ער קאן נאר, כדי עס זאל לכל-הפחות בלייבען נאך איהם א שרעקליכער נאמען. ער האט זיך נישט געיאגט נישט נאך געלד, נישט נאך ליבע — ער האט נאר געוואלט קריגען א נאמען, פאר וועלכען אלעמאל זאל אנכאפען א גרויל. און ער איז טאקע געווארען דער שרעק פון גאנץ יאפאן: אומעטום איז ער געווען, די צענדליגער מענשען האט ער אומגעבראכט. אבער ענדליך איז דאך געלונגען דער פאליציי איהם צו כאפען און איבערצוגעבען צו דער גערעכטיגקייט.

דער בערימטער פראפ. אפענהיימער
ענדע פון 3-טער זייט.

זוכטען אפזאץ-מארק און די גאנצע עקסיסטענץ פון א אינדוסטריע.

דאגעגען איז פארהאן א געביט, וואס איז דעצידירענד פאר דער ארבייט אין א״י און וואס ווערט נים גענוגענד בעהאנדעלט דורך דער ציוניסטישער קאלאניזאציע-פאליטיק און אויך דורך דער ארבייטערשאפט. דאס איז די באדען-ווירטשאפט, פון וועלכער עס הענגט אפ דער גאנצער עתיד פון ציוניזם. א״י איז צוליב אינערליכע און אויסערליכע סבות דער עיקר אן אגראר-לאנד. ווען מען זאל דאס געווען בעסער אין זינען האבען, וואלט נים געקומען צו אזא באדען-עקספלואטאציע, וואס האט אנגעמאכט אזוי פיל שאדען.

דער רעפערענט איז זייער אונצופרידען מיט תל-אביב, דאגעגען האלט ער שטארק פון דער אינדוסטריעלער ענטוויקלונג, וואס עס שטעהט פאר חיפה אין דער נאהענטער צוקונפט. ער געפינט, אז דער קריזיס אין ארץ-ישראל איז נישט גרעסער, אדער נאך קלענער, ווי אומעטום, ער איז אויך נישט בעאומרוהיגט פון דער פאליטישער לאגע.

בנוגע דעם ציוניזם אלס פאליטישע בעוועגונג האלט אפענהיימער, אז א״י וועט קיין ריין יודישע מלוכה קיינמאל נישט ווערען, ס׳וועט קענען ווערען א יודיש-אראבישע מלוכה, אויב די לייטענדע ציוניסטישע פאליטיקער וועלען זיך נישט איבערטרייבען מיט זייערע פאנטאזיעס און וועלען פיהרען זייער טעטיגקייט אויף דער ריכטיגער ליניע.

די דאזיגע אויספיהרונגען פון אפענהיימער, זענען א קיצור פון זיינעם א בעריכט, וואס וועט ערשיינען אין א בוך אין ענגליש און דייטש, ארויסגעגעבען דורך דער ציוניסטישער עקזעקוטיווע, אין וועמענס שליחות ער איז געווען אין א״י. ער שלאגט איצט אויך נאך פאר, אז עס זאל געשאפען ווערען א גענאסענשאפטליכע מוסטערזידלונג מיט א צענטראלער אדמיניסטראציע ביי קאמערציעלער בעטייליגונג פון די ארבייטער, וואס עס פאדערט אבער דערצו קודם-כל, איז, אז די ארבייטער זאלען זיך דערביי פערפליכטען 5 יאהר צו שווייגען און צו האלטען דיסציפלין... ער האט אין דייטשלאנד געשאפען אזא קאאפעראטיוו, וועלכער בליהט.

רעדאקציאנס-קאלעגיום:
מ. בראדערזאהן, ל. בראנט, ה. י. בראטשאווסקי, ב. ווינגער
פעראנטווארטל. רעד.: ה. כויפמאן.
ארויסגעבער: פערלאג „נייער פאלקסבלאט", פראדוציר-קאאפעראטיוו מיט פאי-האפטונג.

די ליבעס פון א קייזערין.

היסטארישער ראמאן פון לעבען אין רוסישן קייזערליכן הויף

פון ל. זאכער מאזאך. (5

7.

פרוי לאפוכין.

ווען וועלבנוואלדע איז אוועק, איז יעליזאוועטע אריינגעפלויגען אין בודואר צו איהר פערטרויטער, ווי א ווילדער שטורם, און מיט א געשריי:

— בעליידיגט מיך, הא? בעליידיגט? אנגעבאטען זיך און ער האט מיך פערשטויסען, אזוי ווי איך וואלט געווען... ווער בין איך, קאטינקא, ווער בין איך? ווי אזוי האט ער זיך דערוואגט? — האט זי גענומען טופען מיט די פיס, און איהר פנים האט געפלאקערט און איהרע אויגען האבען געברענט — איך וועל איהם ווייזען און יענער אויך!..

און מיט אמאל האט זי זיך צוויינט.

— קאטינקא, איז יענע טאקי אזוי שעהן?!..

דעם געדאנק, אז אין רוסלאנד איז געווען א פרוי, וואס האט געקענט קאנקורירען מיט איהר אין שעהנקייט און זיגען איבער איהר מיט ליבע, האט זי נישט געקענט אריבערטראגען. זי האט געמוזט זעהן די דאזיגע פרוי, מיט איהרע אייגענע אויגען האט זי געמוזט זעהן, ווי שעהן יענע איז און דערנאך — בקמה!..

און דערנאך דעם זעלביגען אווענד איז זי אוועק צו דער קייזערין אין פאלאץ און אנגעווענדעט איהרע אלע כוחות, צו ווירקען אויף דער שוואכער פרוי און אויסצופיהרען ביי איהר וואס זי האט געפלאנעוועט. זי האט געזונגען פאר איהר די שעהנסטע לידער און דערצעהלט אלערליי פיקאנטע מעשיות פון די הויף-קרייזען. די קייזערין האט גאר אנגעקוואלען פון איהר.

פלוצים האט יעליזאוועטע אנגעכאפט ביידע הענד פון דער קייזערין, און קושענדיג זיי האט זי זיך אנגערופען:

— דו מוזט מיר ווייזען דיין גנאד, קייזערין.

— וואס ווילסטו? — האט די קייזערין אננא געפרעגט און זי א גלעט געטון איבער די באקען.

— א קליינע טובה, קייזערי.

— גערן, אפילו א גרויסע פאר דיר, טייבעלע.

— עס איז דא א פרוי, וואס איך וואלט זי געוואלט קענען. זי לעבט צוריקגעצויגען, ווייזט זיך נישט אין געזעלשאפט. ווייל איך דיר בעטען, אז דו זאלסט זי איינלאדען צו זיך, כדי איך זאל זיך טרעפען מיט איהר.

אויפ׳ן דיקען פנים פון דער קייזערין האט זיך בעוויזען א שמייכעל.

— איך פערשטעה דיך נישט, טייבעלע — האט אננא זיך אנגערופען — פארוואס גלוסט זיך דיר צו טרעפען אזוי מיט א פרוי? וואלט עס כאטש געווען א מאן, וואלט איך פערשטאנען.

— זי אינטערעסירט מיך מעהר איידער דער אינטערעסאנטסטער מאן, קייזערין.

— פארוואס, טייבעלע?

— ווייל מ׳זאגט, אז איך קען איהר זעה אויס הצלען...

— א, א, מסתמא א שפאס געמאכט.

— ניין, ניין, דאס האט געזאגט איינער, וואס איז פערליבט אין איהר.

— און ווער איז יענער?

— דיין האף-מארשאל לעווענוואלדע.

— לעווענוואלדע? אה, יא — האט אננא זיך א כאפ געטון — איך ווייס, ער איז פערליבט אין לאפוכינא. מען זאגט טאקי, אז זי איז זעהר א שעהנע פרוי.

— וואלט איך זי געוואלט טרעפען — איז יעליזאוועטע צוגעשטאנען צו איהר.

— פארוואס אינטערעסירט זי דיך אזוי?

— פאר נייגעריגקייט, קייזערין, פאר ווייבערישע נייגעריגקייט.

צום סוף האט יעליזאוועטע ביי איהר געפועלט, אז זי זאל איינלאדען די מאדאם לאפוכין צו זיך אין פאלאץ.

און אין א פאר טאג שפעטער, ווען יעליזאוועטע האט געטראפען יענע פרוי אין דעם קייזערליכען פאלאץ, האט זיך ביי איהר ארויסגעריסען א געשריי פון בעוואונדערונג. באמת אזוי ווי א געטין, וואס וואלט אראנטערגעקומען אויף אונזער ערד, כדי צו בעשיינען און צו בעגליקען אונזער לעבען, האט די דאזיגע מאדאם לאפוכין אויסגעזעהן.

א ליכטיגע און א בלאנדע, האט זי ווי אלצדינג ארום זיך, בעגאסען מיט א ווארימער און צארטליכער העלקייט. צארט און העל איז געווען איהר בליק און אזוי צארט און העל איז געווען איהר שטילער שמייכעל. און געוויקטיג און שלאנק איז זי געווען, ווי א טענענבוים, און יעדער אבער איהרער בעזונדער איז געווען א מייסטערווערק. און דערביי איז זי אנגעטון געווען אזוי פשוט און בעשיידען, אהן א סימן פון קאקעטעריי. און די גאנצע האלטונג איהרע און דער אופן פון איהר רעדען איז געווען פשוט און בעשיידען.

די קייזערין אננא האט זי מיט קאמפלימענטען בעשאטען און ביי יעליזאוועטען אין הארצען האט א גיהנום געבושעוועט. דאך האט זי געוויזען איהר פריינדליך פנים און זיך אונטערהאלטען מיט איהר אויפ׳ן פריינדליכסטען אופן.

— איך האב געהערט וועגען דיין שעהנקייט — האט די קייזערין זיך אנגערופען צו מאדאם לאפוכין — און איך בין נייגעריג געווארען צו זעהן אליין מיט מיינע אויגען, אויב דו ביזט טאקי אזוי שעהן, טייבעלע מיינע.

— אויב איהר זייט די שעהנסטע פרוי אין רוסלאנד — האט יעליזאוועטע זיך אריינגעמישט און פערשטיקט איהר אויפרעגונג.

— איך בין אזוי ווי גאט האט מיך בעשאפען — האט מאדאם לאפוכין געענטפערט מיט א פערשעהמטען שמייכעל.

— אזא פארשוין ווי דו דארף נישט לעבען צוריקגעצויגען. מ׳דערצעהלט, אז דו לעבסט צוריקגעצויגען. איז דאס אמת, טייבעלע מיינע? — האט די קייזערין זי געפרעגט.

— איך האב ליב א שטיל לעבען — האט מאדאם לאפוכין געענטפערט.

— אליין, אדער מיט נאך עמיצען? — האט יעליזאוועטע זיך אנגערופען מיט אן איראנישען שמייכעל.

די קייזערין האט זיך צולאכט און מאדאם לאפוכין איז רויט געווארען.

— און אין קלויסטער געהט איהר אפט? — האט יעליזאוועטע מיט א מאל א פרעג געטון.

— געוויס — האט מאדאם לאפוכין געענטפערט.

— און דעם געבאט פון גאט היט איהר אפ? — האט יעליזאוועטע ווייטער געפרעגט.

— איך מיין אזוי, פרינצעסין.

— און אויך מסתמא דעם געבאט, אז א פרוי מוז זיין טריי איהר מאן און טאר נישט פערקעהרען מיט א פרעמדען מאן?..

מאדאם לאפוכין איז צומישט געווארען.

— איך פערשטעה אייך נישט, פרינצעסין — האט זי ארויסגעמורמעלט.

(פארטזעצונג קומט).

איבעראשענדע נייעס!
אין **פריזיער-אנשטאלט**
פאמארסקא 14
צוליב די קריזיס אין ציים, ווערט מאנטאג, דינסטאג, מיטוואך און דאנערשטאג, די פרייזן רעדוצירט, נעמליך:
ראזירען 20 גר. ✦ דאמען-פאלקעס 40
הערען-שערען 50 גר. ✦ מאניקור 50 גר.
סאלידע בעהאנדלונג! 910 ביטע זיך איבערצייגען!

ס'איז געפונען געווארען
א טויט-שיין אויפ'ן נאמען אכתר גאלדע ראמשטיין. אפצונעהמען בעגען אנאנס-קאסטען אין אדם. פון דער צייטונג. 1405

רעטשעניצע פון דאקטוירים-ספעציאליסטען!
בזשעזשינער 11, טעל. 37-63
אפען פון 9 פריה ביז 7 א' בענד

ד"ר וואלינסקי	נאז, האלז, אויערן-קר.	4—3
ד"ר קערשנער	קינדער-קראנקהייטען	12—9 5.30—4
ד"ר שיפמאן	אינערליכע קראנקה.	12—10 6.30—5
ד"ר לוביטש	הויט-און געשלעכטס קר.	2—12
ד"ר שמירגעלד	נערוועו און גייסטעס קר.	3—1
ד"ר גאלדבלאט	אויגען-קראנקהייטען	2—12.30
ד"ר עליאסבערג	כירורגישע קראנקה.	2½—1
ד"ר בערגמאן	פרויען און געבורטס-הילף	4—3

פסיכא-טעראפיע, שפר די-שטערקונגען חי שוואכלען א. ז. וו. פאקען-שטעלען, קונסטליכע בערג-זון-בעשטראהלונג, איני-שפריצונגען, מאסאזשען, עלעקטריזאציע, אפעראציעס. אויף פערלאנג — וויזיטען אין שטאט. — אין לאבאראטאריום ווערען אנגענומען אלע ארט אנאליזען, ווי אוי-פלעקטא און בלוט. 2120

אימפונגען געגען שקארלאטין.
ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געווארען א
דענטיסטישער קאבינעט
עס נעהמען אן:

ד"ר זילבערשטיין	צאהן-ארצט	9 2 נ. מ.
ד"ר לאזשינסקא סטאראפאל סקא	צאהן-ארצט	7.30—3

קינסטליכע ציינער, קראנען, פאמבען א. ז. וו.
די לעטשניצע איז אויך עפען זונטאג.

יעדער איינציגער האט זיך איבערצייגט, אז פאר
מעבעל
דיוואנעס, פעלצען, ניי מאשינען, גארדעראבען א. ז. וו.
צאהלט די העכסטע פרייזען
א. ווייצמאן נארוטאוויטש 19
(דזיעלנא)
אין מעבעל געוועלב, (פרזעוואס-וואוינונג) שענקעווישט 29
ביי מיר איז שטענדיג פארט. געניצטע מעבעל
און גוטען צושטאנד צו פערקויפען. 1374

בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבא אליך וברכתיך
איך האב די עהרע מיטצוטיילען, אז איך האב מיין ביורא א רגעטראגען פון פעטריקאווער 18 אויף
17 פעטריקאווער 17
2-טען הויף, פארטער דורכגאנג זאכאדניא 52,
וואו עס ווערט ערלעדיגט און געשריבען
אלערליי ביטעס לויט'ן אוסטאוו, קלאוזולעס, זאבעזפיטשעניעס אויף אלע שטעט אין פוילען, אפעלאציעס, אפאזיציעס, אדווא-לאציעס, רעקורסען- וועגען האנצעסיעס אין קאמיסאריאט-רזשאנדו, ביטעס זיין אלע פאליציי-בעצירקען, שותפות-אקטען, סטאטוטען, אקטען אינטערציזיעס, אקטען דאראכזיעס, קארנע ספראוועס, ווי אויך איבערזעצונגען אין אלע שפראכען. 503
רעכטס-קאנסולענט י. מ'אנעלא
פעטריקאווער 17, זאכאדניא 52
שנעל, רעיעל און ביליג!

Lek. Dentysta
Jakób Botwinik
בעארבייט אין דער לאדזשער קראנקען-קאסע איבער 4 יאהר, נעהמט עצט אן מעגליך, אויסער ש ב ת פון 3 ביז 9 אווענד אויף דער
נאוואמיעסקא 26, פראנט 2. שטאק
היילען, פלאמבירען, צאהן-ציהען אהנע שמערצען, קינסטליכע ציינער, קראנען און גאלד-בריקען.
▲▼▲▼ צוגענגליכע פרייזען. ▼▲▼ 186
פאר מיטגל. פון קראנקען-קאסע און זייערע פאמיליעס זעהר ביליג.

8-טונג שטעפער-מייסטער
היינט מאנטאג, דעם 11. אקטאבער ה. י., 7 א זייגער אווענט קומט פאר אין לאקאל פון האנטווערקער-קלוב, פאלודניאווא 4, די פארטזעצונג פון דער
אויסערגעוועהנליכער
פאך=פערזאמלונג
צוליב דער ווילטיגקייט פון טאגעסארדנונג, ווערען אלע מיטגלידער און ניט-מיטגלידער געבעטען אין אייגענעם אינטערעס מאסענווייז צו ערשיינען.
1411 מיט אכטונג די פערוואלטונג.

אכטונג, האנקורענץ-פרייזען!
אין דער היגיענישער פריזיער-אנשטאלט פון
מ. קופקא פאלודניאווא 12
1) ראזירען מיט קעלניש וואסער 30 גר. 5) שערען פון דאמען 50 גר.
2) שערען—70 גראשען. 6) קאפ וואשען 50 גר.
3) שערען יונגלעכער די מאשין 30 גר. 7) עלעקטר.מאסאזש פון געזיכט 50 גר.
4) מיט די שער 50 גר.
סאלידע בעדינונג! ערשט-קלאסיגע ארבייט! 2046

בעקאנטמאכונג.
די בעוואוסטע ווארשאווער פירמע א. נ. **J. KRZYPOW** האט ערעפענט —:— אין —:—
לאדז, 16 בענעדיקטא 16
א מעבעל-לאגער
קויפט און פערקויפט אלערליי מעבעל, דיוואנעס, ניי מאשינען, ווי אויך גארדעראבען, אנטיקען און פעלצען. כ'קויף פיאנינאס, און כ'צאהל די העכסטע פרייזען קומט און איבערצייגט אייך 687

זאל גאנץ לאדז וויסען,
אז דער גרעסטער אויסוואל פון
געבעטענע שטיהל
פון איינענער טישלעריי. פערשידענע פאסאנען, אויך זעמטליכע טאפעצירער-ארבייט, ווי: מאטראצען, קאוזעטקעס, אטאמאנס, רונדע טישלעך, גאנדאלקעס, איז נור צו בעקומען אמביליגסטען מיט די בעסטע בעדינונג ביי
י. א. וואטשעכאווסקי,
10 נאוואמיעסקא 10.

לעזט היינט די פארטזעצונג פון ראמאן „די ליבעס פון א מייזערין"
אין דער 7-טע זייט.

לעטשניצע „VITA"
פאר קומענדע קראנקע פון דאקטוירים ספעציאליסטען אויף פעטריקאווער 45, טעל. 47-44.
ביי דער לעטשניצע באקטעריאלאגישע לאבאראטאריום אויף דער שטעל, קאבינעט פון פיזיקאלישע טעראפיע, קווארץ-לאמפ, בערגזון, לאמפ „אולטרא זון", סאלוקס, בערגאנטי'ס ענטפעטונגס-אפאראט, עלעקטריזאציע, ליכט-בעדער, דענטיסטיש - ערצטליכער קאבינעט. ערצטליך - קאסמעטישער קאבינעט. בעראטונגס-שטעלע פאר מוטערס.

אינערליכע קראנקהייטען:	ד"ר מ. קאנטאר
ד"ר מ. דאווידאוויטש	ד"ר ע. קוניג
ד"ר י. איטעלסאן	פרויען-קראנקהייטען
ד"ר ה. קרישעק	און אקושעריע:
ד"ר א. אוריסאן	ד"ר מ. מאטשעווסקי
קינדער-קראנקהייטען:	ד"ר א. פאגאזשעלסקי
ד"ר י. קאפלאנסקי	ד"ר ר. רייטלער-קוריאנסקא
ד"ר יוזעף האן	
ד"ר סאמועט-מאנדעלם	ד"ר י. שווייצער
הויט-, ווענערישע און געשלעכטס-קראנקהייטען:	אויגען-קראנקהייטען:
ד"ר ע. עקערט	ד"ר איגנ. מארגאלים
ד"ר ח. לאגינאווסקי	האלז-, נאז-, אויערן, שטימע, שפראך-שטערונגען א. ז. וו.
נערווען-קראנקהייטען:	ד"ר א. מאזור
ד"ר מ. אורבאך	האלז-, נאז- און אויערן-קראנקהייטען:
כירורגישע קראנקהייטען:	
ד"ר מ. דאבולעוויטש	ד"ר א. זשעבראווסקי

מויל-און ציינער-קראנקהייטען,—ערצטען-דענטיסטען:
ל. געצאוו יאקוב ראטענבערג
ה. האלפערין פ. ראזען
באקטעריאלאגיש-לעט. לאבאראטאריום ד"ר ושורקאווסקי. רענטגען. היילונג פון שפראך-שטערונגען, שטימע, שטאמלען א. אז. וו. דיאטערמא. הייל-מאסאזש. אימפונגען געגען שקארלאטין. אפעראציעס און אפאטרונקעס. וויזיטען אין שטאדט, בריקען, גאלדענע קראנען און קינסטליכע ציינער.—די לעטשניצע איז אפען פון 9 פריה ביז 8 אוו. און זונטאג פון 9 ביז 2 נאכמיטאג.

עלטסטער פעלדשער
י. בארנשטיין
צעגעלניאנא 51
צוריקגעקומען.
מאכט זעמטליכע איינשפריצונגען צו ביליגע פרייזען. 1155

Dr. D. KAMELHAR
powrócił
chor. wewn.
ul. 6 Sierpnia 10
tel. 44-03
przyjmuje 9-11, 1-3, 7-8

עם ווערען גענויכט
טיכטיגע
ארבייטערינס
צו דאמען-היטען
ביי
M. Szlosbajtel
Główna 31.

1 שטוב
און א קיך, געאייגענט אויף א געשעפט אדער לאגער, אפצוגעבען צו ערפאהרען פעטריקאווער. 33, אויף 2. הויף, פארטער

28 | נאר | 28 | נאר | 28
פערקויפט נישט אייער
מעבעל,
דיוואנעס, פעלצען, אנצינער, ניי-מאשינען אז"וו, בעפאר איהר איבערצייגט אייך נישט ביי די לאנג-עקזיסטירענדע פירמע
ה. ראזניס, בענעדיקטא 28
נאר איך צאהל די העכסטע פרייזען!
בעמ.: ביי מיר אויך לאגער שטענדיג פערשידענע געניצטע מעבעל און נוטען צושטאנד, פרייזען צוגענגליכער, ווי איבעראל!
28 | נאר | 28 | נאר | 28

אכטונג, ה' פריזיערס!
קעלניש וואסער 4.50 זל. א קילא.
בלומען-וואסער 4.50 זל. א קילא.
וועזשעטאל 3.20 זל. א קילא.
ראזיר-זייף Pixin 50 8 זל. א קיל.
אלץ בעקומט איהר אמביליגסטען נור אין דער
פערפומעריע פון
י. דרוקער, זאווארזקא 11

לעטשניצע פון דאקטוירים-ספעציאליסטען
און ערצטליך-דענטיסטישער קאבינעט
זגיערסקא 17, טעל. 16-33.

ד"ר ראקאווסקי	נאז, האלז, אויערן קר.	11-10 3-2 7½—6½
ד"ר רוזשאנער	הויט-און געשלעכטס-קר.	11—10 2—1
ד"ר גאלדשטיין-פאראק	אויגען-קראנקהייטען	2-1 8-7
ד"ר יוסטמאן	נערווען-קראנקהייטען	2—12
ד"ר ראזענצווייג	קינדער-קראנקהייטען	12-10 5-4
ד"ר פאפיערני	פרויען-און געבורטס-הילף	1-11½ 6-5
ד"ר קאנטאר	כירורגישע-קראנקהייטען	4-3 2-1.1
ד"ר וויינבערג	אינערע הערץ לונגען-ש.	1-11 7-5½
ד"ר מטוטעל	רענטגען	6-4 12-10
א. גראדזענטשיק	צאהן-ארצט	7—3
נ. ראזעס	צאהן-ארצט	2—9

צאהן-טעכניק. פלאמבירונגען, בעלייכטונגען, קראנען, פאמבען, א. אז. וו.
ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געווארען
רענטגען-אינסטיטוט
היילונג פון הויט-קראנקהייטען פון קאפ (פארך) מיט רענטגענשטראהלען, פאר בעשטראהלונג און דורכלייכטונגען, קווארץ-לאמפע, דיאטערמיע, עלעקטריזאציע, אלע ענגליכע אנאליזען. א קורס פאר שוואנגערע.
אימפונגען געגען שארלאך (שקארלאטין) פון 5—4 נאכמ.
די לעטשניצע איז אויך אפען זונטאג.
וויזיט אין דער שטאט.

עלעקטרישע בעלייכטונג אין 5 מאנ!
ווער עס וויל האבען עלעקטרישע בעלייכטונג שנעל און גוטע בעדינגונגען, אויף וועקסלען אדער קליינע ראטעס, זאל זיך ווענדען אין
ZAKŁAD ELEKTROTECHNICZNY
Piotrkowska 44 (אין הויף)
בעמערקונג: עס ווערען אויסגעפיהרט רעפאראטורען צו יעדער צייט. 912

כימפעטארין — כירורגישע
קליניק
פון די דאקטוירים שארלאטא-איינגעראווא, רייטלער-קוריאנסקא, מיכאל קאנטאר, און י. פוים.
לאדז, אגראדאווא 10, טעל. 13-57.
I. און II. קלאס.
377 אמבולאטאריום.

שייטליך
פון פערשידענע קוואליטעטען האאר, פערש. מאדערנסטע אויסארבייטונג, רעיעלע בעהאנדלונג. צו בעקומען קאמיענא 5, 2-טען הויף לעצטען איינגאנג 2-טען שטאק ביי בצלאל מארושעצקי.

אבאנאמענטס-פרייז: אין לאדז: א חודש — 4.00 זלאטעס. אויף דער פראווינץ: א חודש — 6 זלאטעס. אין אויסלאנד מיט 50 פראצענט טייערער.—פאר'ן אנהאלט און טערמין פון די אנאנסען איז די רעדאקציע נישט פעראנטווארטליך. די טרמינען ווערען אויף אפען ביי טאג און ביי נאכט.

אנאנסען-פרייז: פאר'ן טעקסט 15 גראשען, פריטאג 20 גראשען, אין טעקסט 20 גר. פריטאג 30 גראשען, נעכלף טעקסט 10 גר. פריטאג 15 גראשען. — פאר אויסלענדישע אנאנסען 100 פראצ. טייערער. אויסער דער שטאט — 50 פראצ. טייערער. — פאר א מיל. טעקסט שורה

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brustowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman
Czcionkami i druk: „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.